

သုံးလ အထွဋ် တမ္မတ်၌ အမှတ် ဘုန်းခေါင်ဇိန၊
အမိတ်မြတ်ဖြား၊ စောဘုရား၏ ဟောကြား ထုတ်ပြရာ
ရောင်းပြာသော ပရမတ္ထတို့တွင်၊ စတုတ္ထမြော်ဖြစ်သော
နမ္မကု၊ ရှိလ္လရဟန်းဘူ၊ မပဇီမပန်း၊ ချမ်းမြေ့သာယာ
တောင်းစွာလွယ်ကူမှတ် ကြည့်ရ စေခြင်းအကျိုးငှါ။
ယကာဓမ္မ၊ ယကာဝါဒီ လဇ္ဈိပေသလာ၊
သိက္ခာကာမ-သံသာရ

ဘယဘိရုက ဖြစ်တော်မူသော
(အုတ်ဖိုရ်ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည်)

ခြားသီးထုတ်နှုတ်တော်မူအပ်သော

မဏ္ဍလသုကနိဗ္ဗာန်စာတန်း

ရေနံချောင်းမြို့ ပခုက္ကူဝိပဿနာ သင်တန်း၌
အမှတ်(၂) ရေနံချောင်း ဝိပဿနာ
သင်တန်းသူ-သင်တန်းသား အပေါင်းတို့က
ဆယ်ကြိမ်မြောက် ဓမ္မဒါနအဖြစ်
ရိုက်နှိပ်လှူဒါန်းပါသည်။

မူလဒွါရ မဟာနိကာယ တိပိဋကဝိဆိုရ်
(ကျေးဇူးသျှင် အုတ်ဖိုရ်ဆရာတော်ဘုရားကြီးပုံ)

“နိဗ္ဗာန်ဆိုတာ”

“ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ကုသိုလ်ရှင်တို့ရဲ့ အထွဋ်အထိပ်ပန်းတိုင် (နိဗ္ဗာန်)ဆိုတာကို တိုတိုနဲ့ ကျုပ်သဘော ပေါက်အောင် ဟောပြောမိပါ” ဟု မျိုးခြားဆရာဝန်ကြီး တယောက်က အဘိဓမ္မာလေ့လာလိုက်စားနေသူ ဘဏ်အရာရှိကြီးကိုမေးသည်။ “ဆရာကြီးနားလည်အောင်အဘိဆုံးပြောရရင် နိဗ္ဗာန်ဆိုတာဇီးရိုးပါဘဲဗျာ။ နိဗ္ဗာန်မှာ ရုပ်လဲမရှိဘူး၊ နာမ်လဲမရှိဘူး” ဟု ဖြေကြားလိုက်သည်။ “ဘာမှမရှိရင်ဘာလိုချင်စရာရှိသလဲ၊ ဘာကြောင့် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တွေက အထွဋ်အထိပ် ထားရပါသလဲ” ဟု ထပ်မံပြောဆိုသော အခါ။ “ဆရာကြီးက နိဗ္ဗာန်ကို ဇီးရိုးဆိုတာနဲ့ အထင်သေးသွားသလား။ နိဗ္ဗာန်ဆိုတာ” စသည်ဖြင့် ဟောပြောမည်ရှိသော အခါ။ “ကျုပ်ကနိဗ္ဗာန်ကိုအထင်မသေးပါဘူး။ နိဗ္ဗာန်ကို ဇီးရိုးလို့ ဟောလိုက်တဲ့ အဘိဓမ္မာဆရာကြီးကိုသာ အထင်မကြီးတာပါ” ဟု ပြန်ကြားပြောဆိုလေသည်။ ဤကား လွန်ခဲ့သောနှစ်ပေါင်း ၃၀-ကျော်လောက်က ပြည်မြို့တွင် စာရေးသူကြားသိရဘူးသည့် ကောင်းများတည်း။

“နိဗ္ဗာန်သည် ဒုက္ခခပ်သိမ်းချုပ်ငြိမ်းရာဖြစ်သည်။ နိဗ္ဗာန်ဝင်စံသည့်တို့သည် ဒုက္ခခပ်သိမ်းချုပ်ငြိမ်းကြကုန်သည်။” ဟုသည်ကို ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တိုင်း သိရှိယုံကြည်ကြသည်။ လက်ခံ

(၁)

နိဒါန်း

ကြသည်။ သို့ရာတွင် နိဗ္ဗာန်၏အခြင်းအရာကို၎င်း။ နိဗ္ဗာန်ဝင်
 စံကြကုန်သော ဘုရား ပစ္စေက ဗုဒ္ဓ၊ သာဝက ရဟန္တာတို့၏
 အခြင်းအရာကို၎င်း။ ဟောပြောရေးသားကြရာ၌ ကျမ်းဂန်
 တတ်ပညာရှင်များပင် (နတ္ထိကဝါဒ၊ အဘာဝ၊ တုစ္ဆအဖြစ်
 သို့သက်လားတတ်ကုန်သည်။ သာမန် ပညာရှင်ပုဂ္ဂိုလ်များ
 အဘို့၌ကား ပြောဘွယ်ရာမရှိတော့ပြီ။ နိဗ္ဗာန်ဟူသည် လေး
 ပါးသော မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုအပ်သည်။ မဂ်ဖိုလ်
 တို့၏ အာရုံပြုရာဖြစ်သည်။ ဟူသည်ကိုကား သိရှိကြခြင်း
 များပြားပေသည်။ နိဗ္ဗာန်၏ အခြင်းအရာ၊ နိဗ္ဗာန်သို့ဝင်စံ
 ကြကုန်သော ဗုဒ္ဓ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓ၊ ရဟန္တာတို့၏ အခြင်းအရာကို
 ကားသိရှိကြသူတို့ နည်းပါးကြသည်သာမက ထိုသို့သော
 အခြင်းအရာကိုကြံဆစူးစမ်းသူတို့ပင် နည်းပါးကြချေသည်။

(ဦးဘိုးရှင်)

နိဗ္ဗာန်ဝါဒကို ကြံဆစူးစမ်း၍ အင်ဖိုရို
 ဆရာတော် ဘုရားကြီးအား လျှောက်
 ထားတောင်းပန်သူ တရားမ တရားသူကြီးမင်း ဦးဘိုးရှင်
 ကား၊ ဟင်္သာတမြို့ဇာတိ၊ စစ်ကဲကြီး ဦးဖန်၏သားဖြစ်၏။
 ဦးဘိုးရှင်ဟူသော အမည်နှင့်လိုက်အောင် စကားပြော
 ပွင့်ပွင့်-လင်းလင်း-ရှင်းရှင်းပြောတတ်၏။ ရှေးခေတ် အင်္ဂ
 လိပ်စာတတ်နှင့် မြန်မာ ဘာသာကဗျာလင်္ကာ စာပေကျမ်း
 ဂန်အကြည့်အရှု ဗဟုသုတများသူဖြစ်၏။ ရှေးခေတ်က ကိုး
 တန်း ဆယ်တန်းတို့၌ ပြဋ္ဌာန်းထားရှိအပ်သော စဉ်ကူးမင်း

ရွှေနားတော်သွင်း အေးချင်းနှင့် ကိုးခင်းပါး လက်တို့ကို
လေ့လာခဲ့ရဘူးသူဖြစ်သဖြင့် ကဗျာလင်္ကာ၌ အထူးဝါသနာ
ပါ၍ စာပေအရေးအသားကောင်းသူတစ်ဦးဖြစ်၏။ အုပ်ဖိုရ်
ဆရာတော်ဘုရားကြီး ပျံ့လွန်တော်မူသောအခါ အလောင်း
တော်ကို အတုလဝေယံ နိဗ္ဗာန်ကျောင်းကြီးသို့ပင့်၍ ထီး
ဖွင့် ခမ်းဖွင့်သဘင်ဆင်ယင်ကျင်းပသည်မှစ၍ မဟာသာဓု
ကိဋ္ဌန စာပေနည်းကြီး အကြောင်းအရာတို့ကိုဖွဲ့ဆို စီကုံးအပ်
သော မင်္ဂလာအေးချင်း၊ ရတုပိုဒ်စုံ လေးချိုးကြီး ရှေးရေး
လှူးဘားညွှပ် ၈၀-ပေါ်တေးထပ် အစရှိကုန်သော ကဗျာ
လင်္ကာ ပိုဒ်ရေးများစွာတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော မင်္ဂ
လာ အေးချင်းစာစောင်ကို အင်္ဂပူဆရာတော်၏ တိုက်တွန်း
တော်မူချက်အရ ရေးသားစီကုံး၍ မေဗဒါန ပုံနှိပ်ဖြန့်ဝေ
လှူဒါန်းခဲ့သူဖြစ်ပေသည်။

(နတ္ထိက၊ အဘာဝ၊ ဂုဏ္ဍဝါဒ) သက္ကရာဇ် ၁၂၆၃-ခု
နှစ်၌၊ ထို ဦးဘိုးရှင်း

ကောင်းပန်လျှောက်ထားခြင်းကိုအရင်းခံမူလ အကြောင်း
ပြု၍ ကျေးဇူးရှင် အုပ်ဖိုရ် ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည်။
စန္ဒမဏ္ဍလသုတ္တံ နိဗ္ဗာန်စာတန်းကို ရေးသားတော်မူသည်။
နိဗ္ဗာန်အခြင်းအရာ အစိန္တေယျဂုဏ် နိဗ္ဗာန်၌ စင်စစ်တော်မူ
ကြသော ဗုဒ္ဓ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓ၊ သာဝကရဟန္တာတို့၏ အခြင်းအရာ
အစိန္တေယျဂုဏ်တို့ကို ထုတ်ဖော်ပြသခါ ထူးခြား နက်နဲ

(ဆ)

နိဒါန်း

သော နိဗ္ဗာန်ဝါဒကို ညွှန်ကြားတော်မူခဲ့လေသည်။ ကျမ်း
ဂန်တို့၌ “မောက္ခော ရာဂ အစရှိသော ကိလေသာမှ လွတ်
ရာဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်။ နိရောဓေါ၊ ချုပ်ရာဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်။
နိဗ္ဗာန်၊ ဝါနဟု ဆိုအပ်သော တဏှာမှ ထွက်မြောက်ရာဖြစ်
သော နိဗ္ဗာန်။ ဒီပေါ၊ မှီခိုရာ ကိုင်းကျန်းသဖွယ် ဖြစ်သော
နိဗ္ဗာန်။ တဏှာက္ခယော၊ တဏှာ၏ကုန်ရာဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်။
ပရိမြတ်သော နိဗ္ဗာန်။ စသည်ဖြင့်ပြဆိုအပ်သည်။” လွတ်ရာ
ချုပ်ရာ၊ ထွက်မြောက်ရာ ကုန်ရာဟူသည်တို့မှာ (သဒ္ဒါနည်း
အဓိကရဏသာဓနဖြင့် ဖော်ပြထားလေရာ) အဓိပ္ပါယ်အား
ဖြင့် လွတ်ရာဌာန၊ ချုပ်ရာဌာန၊ ထွက်မြောက်ရာ ဌာန၊
ကုန်ရာဌာနဟု ဆိုလိုပေသည်။ အဋ္ဌကထာများတွင်လည်း
ထိုကဲ့သို့ဌာနကို ရယူအပ်သော စကားရပ်တို့ဖြင့် ဖွင့်ဆို
ထားခြင်းများ ထင်ရှားရှိပေသည်။ (ဤကျမ်းစာ၌ပါရှိ
ပေလတ္တံ့။) သို့ရာတွင် ယင်းသို့အဓိကရဏသာဓန အရဖြစ်
သော ဌာနသို့ရောက်အောင် ကောက်ယူကြံဆ တင်ပြနိုင်
ခြင်းမရှိကြဘဲ။ ဘာဝသာဓန အရ။ လွတ်ခြင်း ချုပ်ခြင်း
ထွက်မြောက်ခြင်း၊ ကုန်ခြင်းမျှကိုသာ ကောက်ယူ ကြံဆ
တင်ပြကြခြင်းတို့သာ များပြားနေပေသည်။ ထိုသို့ ကောက်
ယူခြင်းများအရ။ ရာဂ အစရှိသော ကိလေသာတို့မှ လွတ်
ခြင်းသည်ပင် နိဗ္ဗာန်မည်သည်။ ချုပ်ခြင်းသည်ပင် နိဗ္ဗာန်
မည်သည်။ တဏှာမှ ထွက်မြောက်ခြင်းသည်ပင် နိဗ္ဗာန်မည်
သည်။ တဏှာ၏ကုန်ခန်းခြင်းသည်ပင် နိဗ္ဗာန်မည်သည်ဟူ

သောဒ နိဗ္ဗာန်ဖြစ်ရုံနေရကားဖေပြီအပ်ငြီးသည်အတိုင်း
 အဘာဝဝါဒ နတ္ထိကဝါဒ၊ တုစ္ဆဝါဒသို့သက်လားခြင်းဖြစ်
 နေပေသည်။ (စန္ဒမဏ္ဍလသုတ္တ နိဗ္ဗာန်စာတန်း အချုပ်ကား
 ဘုရား ရဟန္တာတို့ ဝိပါက်ကမ္မဇရုပ်တို့ကို အကြောင်းခံ ပယ်
 စွန့်၍ အမတနာမ်ဝိသေသ၊ အမတရုပ်ဝိသေသ သန္တိဘာဝ
 မဟာအသင်္ခတဓါတ် အထူးသဖြင့် မြတ်သော နိဗ္ဗာန်ပြည်
 ကြီးဟု ဆိုအပ်၏ဟု ဖြစ်ပေသည်။)

(ကျမ်းဂန်တို့၌ တိုက်ရိုက်မဆို) ဤအမတနာမ် ဝိ

သေသ၊ အမတ

ရုပ်ဝိသေသ ဟူသည်ကို ကျမ်းဂန်တို့၌ တိုက်ရိုက်အားဖြင့်
 ပြဆိုထားခြင်းမရှိသော်လည်း။ ဤသို့ယူမှ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ၊ နတ္ထိ
 ကဒိဋ္ဌိ၊ အကြိယဒိဋ္ဌိ၊ အဟေတုကဒိဋ္ဌိ၊ သဿတဒိဋ္ဌိ၊ အဘာဝ
 ဝါဒ၊ နတ္ထိကဝါဒ၊ တုစ္ဆဝါဒတို့မှ ကင်းလွတ်မည်သာ ဖြစ်ပေ
 သည်။ နိဗ္ဗာန်သည်။ ဇီးရိုး(သုည)သာတည်းဟု ဆိုသော်
 ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ၊ နတ္ထိကဒိဋ္ဌိ၊ အဘာဝဝါဒ၊ တုစ္ဆဝါဒဖြစ်ပေမည်။
 လောက၌ ထင်ရှားရှိသောဘုရားပင် နိဗ္ဗာန်ဖြစ်၏ဟု ဆို
 သော်၊ သဿတဒိဋ္ဌိသို့သက်ဝင်ရာသည်။ လောက၌ဘုရားမရှိ
 နိဗ္ဗာန်၌သာ ထာဝရဘုရားတဆူတည်း အမြဲရှိသည်ဟု ယူ
 သော်။ အဟေတုကဒိဋ္ဌိ အကြိယဒိဋ္ဌိသို့ သက်ဝင်ရာသည် စ
 သည်ကို စန္ဒမဏ္ဍလသုတ္တ စာတန်းအတွင်း၌ ရှင်းလင်းပြ
 ဆိုထားပေသည်။ ယင်းဖေပြီချက်ကား နေယျတ်သဘာ

မယုတ္တိ ဖြစ်သည်။ နေယျတ်အာဂမယုတ္တိကိုလည်း။ ထို စန္ဒမဏ္ဍလသုက္ကနိဗ္ဗာန်စာတန်း၌ ဆက်လက် ပြဆိုထားခြင်း ရှိပေသည်။

ဤကျေးဇူးရှင် အင်ဖိုရိုဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ နိဗ္ဗာန် စာတန်းထွက်ပေါ်လာခဲ့သည်မှာ နှစ်ပေါင်းအားဖြင့်-၇၀ နီးပါးမျှ ရှိခဲ့ပြီဖြစ်လေသည်။ အစပထမ ထွက်ပေါ်လာဆဲ ခဏ၌ ဗုဒ္ဓဘာသာလောကတွင် ရှေးက မကြားစဘူးသော အမြင်ထူး အသိထူးတို့ကြောင့် နိဗ္ဗာန်ဝါဒကို ဆန်းစစ် လေ့လာ၍လာကြသဖြင့်အမှန်ကို ရောက်စေ သိစေသော အကျိုးထူးကို ခံစားလာရကြပေသည်။ စာတန်းတွင် လို ရင်းယုတ္တိမျှကိုသာ ပရိယတ္တိကျမ်းကျင်သူ တပည့်-ဒကာ တယောက်အားရည်စူး၍ အတိုဆုံးချုံး ရေးသားဖော်ပြ ထားခြင်းဖြစ်ရာ နိဗ္ဗာန်ဝါဒ သုတေသီတို့အဘို့ အတော် အတန်နဲ့ စပ်ရုံမျှဖြင့် ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ အလိုစော် အာဘော်ကို သဘောပေါက် ထောက်မိနိုင်ရန်မှာလည်း မလွယ်ကူနိုင်သလို ဖြစ်နေသည်ကို တွေ့ရှိလာရ ပေသည်။ ထို့ကြောင့် ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏တပည့်ရင်း သုတေသီ အချို့တို့က “စန္ဒမဏ္ဍလသုက္က နိဗ္ဗာန်စာတန်း” ကိုပင် အ ကျယ် အဖွင့်သဘောဖြင့် မြန်မာစာ ဖတ်စာတ်သူတိုင်း သ ဘောပေါက်နားလည် လွယ်ကူအောင် စာတန်းမှရင်းနှင့် တွဲ၍ခွဲထွင်ရေးသား ပေးသင့်ကြောင်းကို ဆွေးနွေးတင်ပြ ခဲ့ဘူးလေပြီ။ သို့သော် အခါအားလျော်စွာ မပေါ်လာနိုင်

သေးမီ အတွင်း၌ ဤနိဗ္ဗာန်စာတန်းမှရင်းကိုပင် အောက်
ပါအတိုင်း အနှစ်(၇၀)အတွင်း ဓမ္မဒါနပြုရင်းဖြင့် တင်း
တိမ်ခဲ့ကြရလေသည်။

ဓမ္မဒါနပြု ဖြန့်ဝေခဲ့ကြသော အကြိမ်များ

- ၁။ စာအုပ်ရေးပြီးစ ၁၂၆၄-ခုနှစ်တွင် ဆရာတော်
ဘုရားကြီး၏တပည့်၊ ဒကာမများက ရိုက်နှိပ်သည်။
အုပ်ရေမသိရ။
- ၂။ ပုသိမ်မြို့ မိဂဒါဝုန်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏တပည့်
ဒကာမများက ရိုက်နှိပ်သည်။ အုပ်ရေ ၄၃၀၀။
- ၃။ အင်းစိန်မြို့ ကြို့ကုန်းရပ် ကမ္မဋ္ဌာနိက ဗောဓိကုန်း
အသင်းက ရိုက်နှိပ်သည်။ အုပ်ရေ-၂၀၀၀။
- ၄။ ရန်ကုန်မြို့ လောကသာရစာသင်္ဂြိုဟ်တိုက်မှ (သာသ
နာကိုရ ဒီပနီစာအုပ်၌ ထည့်သွင်း) ရိုက်နှိပ်သည်။
အုပ်ရေမသိရ။
- ၅။ ၎င်းတိုက်မှပင် ၎င်းသာသနာကိုရဒီပနီ စာအုပ်၌
ထည့်သွင်း၍ ဒုတိယအကြိမ်ရိုက် အုပ်ရေ-၁၀၀၀။
- ၆။ ပြည်မြို့၊ ဗုဒ္ဓိလှသိမ်ကုန်း ရပ်နေ ဦးနိုင်-
ဒေါ်ကျင်ယုံတို့က ရိုက်နှိပ်သည် အုပ်ရေမသိရ။
- ၇။ မူလဒွါရမဟာနိကာယမှ ထုတ်ဝေသော မွေငါးယ
စာစောင်၌ ထည့်သွင်း ရိုက်နှိပ်သည်။ အုပ်ရေ-
တထောင်။

(၉)

နိဒါန်း

၈။ ရန်ကုန်မြို့ ကြည့်မြင်တိုင် ဟာရှင်မယ်တယ် စက်
ပွဲစားကြီး လင်းလွန်းပင် ကျောင်းဒါယကာ
ဦးကုလားကြီးစသော ဒါယကာ တစုတို့က ရိုက်
နှိပ်သည့် အုပ်ရေး-၁၀၀၀။

၉။ ရန်ကုန်မြို့ အလုံရပ် သစ်တောလမ်းနေ
ဦးမောင်ကလေး-ဒေါ်ပု၊ သမီး မစန်းစန်း အုပ်
ရေး-၁၀၀၀။

ထိုမှတပါးလည်း ရိုက်နှိပ်ခြင်းများသည်၊ အင်္ဂုဗိုရ်ဆရာ
တော်ဘုရားကြီး၏ တပည့်ဒကာများစွာတို့အတွင်း၌ ထပ်မံ
ရိုက်နှိပ်ခြင်းများ ရိုကောင်းရှိပေမည်။

ယင်းသို့ အကြိမ်ကြိမ်ရိုက်နှိပ် လှူဒါန်း ကမ်းလှမ်းခြင်း
ပင်ရှိခဲ့သော်လည်း။ ဤစန္ဒမဏ္ဍလသုတ္တံ နိဗ္ဗာန်စာတန်းမှာ
အလိုရှိတိုင်းမရ၊ ရှားပါးနေသည်ကိုတွေ့ရပေသည်။ ဤသို့
ရှားပါးရသည်မှာ မူပိုင်ထားရိုက်နှိပ်၍ စာအုပ်ဆိုင်များ
တွင် တင်ခါရောင်းချခြင်းအမှု မပြုကြ၍ဖြစ်ပေသည်။ ဆရာ
တော်ဘုရားကြီး၏စာအုပ်စာတန်းမှန်သမျှသည်။ မည်သည့်
ပုဂ္ဂိုလ်ဂိုဏ်းဂဏ အနေဖြင့်၎င်း မူပိုင်ရှင် မထားရှိခဲ့ပေ။
မည်သူမဆို ရိုက်နှိပ်လှူဒါန်းခြင်း ပြန်ပွားစေမှု ရှေးရှင်
ရိုက်နှိပ်ရောင်းချ ဖြန့်ဝေခြင်းကို အစဉ်ခွင့်ပြု ထားပြီးသာ
လျှင်ဖြစ်ရာ ဟံသာဝတီ စာအုပ်တိုက်မှ ဆရာတော်ဘုရား
ကြီး၏ အတိစိတြဂမ္ဘီရတ္ထဓမ္မပရိတ်အမျိုးမျိုးခေါ် စာအုပ်
ကို၎င်း။ အလုံ၊ ပခုက္ကူ ဝိပဿနာသင်တန်းခွဲမှ ဝိပဿနာ

ဤဇာတိသို့ကာ ကျမ်းကိုရင်း။ စုပေါင်းရိုက်နှိပ် ဖြန့်ချိ
 ရောင်းချလျက်ရှိခြင်းကို ထောက်ရှု၍ ကျေးဇူးရှင် အုပ်စိုးရန်
 ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဤစန္ဒမဏ္ဍလသုတ္တန်နိဗ္ဗာန်စာတန်း
 မှအစ ကျမ်းပေါင်းများစွာတို့ကို ဒွါရနိကာယ ဂိုဏ်းဂဏ
 ပုဂ္ဂိုလ်တို့အနေအားဖြင့် တစုံတရာ ပိုင်ဆိုင် ချုပ်ကိုင်မှုမပြု၊
 ဓမ္မက္ခန် ပြန့်ပွားမှုကိုသာ ရှေးရှုရင်းမှ ဤနိဗ္ဗာန် စာတန်း
 သည်။ ရောင်းချဖြန့်ဝေမှုမရှိ၊ လှူဒါန်းမှုဖြင့်သာပျောက်
 ကွယ်လုနီး ဖြစ်နေသည်ကို နှမြောတသ၊ ဓမ္မဒါနပြုလိုသူ
 များဖြစ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်။ ဝိပဿနာသင်တန်းခွဲအမှတ်(၂)
 ရေနံချောင်း ဝိပဿနာ သင်တန်းကြီးမှ အမှုဆောင်အဖွဲ့
 ကြီးနှင့် သင်တန်းသူ သင်တန်းသားများသည်။ ယင်းကဲ့သို့
 စာအုပ်ဆိုင်တို့၌ ဝယ်ယူ၍ မရရှိနိုင် ရှားပါးနေသော
 စန္ဒမဏ္ဍလသုတ္တန် နိဗ္ဗာန် စာတန်းကို ရိုက်နှိပ် ဖြန့်ချိလိုပါ
 ကြောင်းဖြင့် လျှောက်ထား လာသောကြောင့် ကြည့်မြင်
 တိုင် မဟာရာဇိကာရုမိတိုက် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဆရာတော်
 ဘုရားကြီး၏ အမိန့်တော်သံကို နာခံ၍ ပုဒ်မူ ပုဒ်ထား
 သတ်ပုံမှားများကို ပြုပြင်ခါ၊ စက်တင် ပုံနှိပ်လိုက်ရပေ
 ကြောင်း။

ဦးဒေဝိန္ဒက
 တိုက်အုပ်-စာချဆရာတော်၊
 မဟာရာဇိကာရုမိတိုက်၊ ကြည့်မြင်တိုင်
 ၁၃၃၃-ခု၊ သီတင်းကျွတ်လဆန်း ၁၅ -ရက်။

စန္ဒ မဏ္ဍလ သုတ္တ နိဗ္ဗာန် ဝဘတံ၊

နမောတဿ ဘဝဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

အာကာရံ အစိန္တေယျံ။ နိဗ္ဗာနဿ စ ဗုဒ္ဓဿ။

ဓမ္မေါတုာဟနိဿာယ၊ လေသမတ္တံ လေက္ခိယံ။ ။

ဤကားဝတ္ထဝါထာ။

အင်္ဂုလုက္ခဠေနာပိ၊ မောင်ဘိုးရှင်းတိသုတေသိနာ။

ဥပါသကေနသက္ကစ္စံ၊ ဇာနိတုံ အဘိယာစိတော။ ။

ဤကားပဏှာဝါထာ။

အင်္ဂုလုက္ခဠေနာပိ၊ အင်္ဂုလု၊ မဂဓနိမိတ်၊ ဗျယ်တ်သံချို၊
မြို့အုပ်ဒိုက်ကို၊ ငိုအာဏာရာ၊ တရားမမြို့အင်း၊ သမုတ်အမှန်၊
ဥနန္တရလည်းရှိထသော။ သုတေသိနာ၊ သုတမင်္ဂလာ၊ အ
ဖြာဖြာသော နှိုးကို၊ ဆည်းပူး ရှာမှီးလေ့လည်း ရှိထ
သော။ မောင်ဘိုးရှင်းတိ ဥပါသကေန၊ မြို့ရွာခပင်း၊ လူတ
သင်းတို့၏၊ ညစ်ထင်းရောဂါ၊ အနာနှင့်တူသောအမှု၊ အစု
စုကို၊ ဥပဒေ ရာဇသတ်ဖြင့်၊ ဆုံးဖြတ် ရှင်းလင်း ခြင်းငှါ၊
လိမ္မာသော ဉာဏ်ရောင်၊ တဆောင် ဆီမီးသဖွယ် ရှိသည်
ဖြစ်၍။ မောင်ဘိုးရှင်းဟု၊ ခေါ်ဝေါ်ပျံသင်း၊ သတင်း
ကျေငြာသော၊ မြို့အုပ်မင်း ဒါယကာသည်။ သက္ကစ္စံ၊
ရိုသေစွာ။ နိဗ္ဗာနဿ စ၊ နိဗ္ဗာန်၏၎င်း။ ဗုဒ္ဓဿ စ၊ ဘုရား၏၎င်း

အစိန္တယျံ၊ ဆုံးခန်းတိုင်တိုင်၊ မသိနိုင်သော။ အာကာရံ၊
 ခြင်းရာဆန်းကြယ်၊ အံဘွယ်သုံးဖြူး၊ ဂုဏ်အထူးကိုသာလျှင်။
 ဇာနိတုံ၊ သိခြင်းငှါ။ အဘိယာစိတော၊ ရှေးရှုရက်စပ်၊
 တောင်းပန် အပ်သည်ဖြစ်၍။ ဝါ၊ တောင်းပန် အပ်သော
 ကြောင့်။ ဝါ၊ တောင်းပန်အပ်သော။ အဟံ၊ ငါသည်။
 ဓမ္မခါတုံ၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကို။ နိဿာယ၊ မှီ၍။ လေ
 သမတ္တံ၊ အမြတ်မျှသာလျှင်။ ဝါ၊ အကျဉ်းမျှသာလျှင်။
 လေက္ခံသံ၊ ဉာဏ်ပညာဖြန့်ရေးပါအံ့။ ဤကား ယော
 ဇ္ဇာ။ ။ ဤဣ၌။ အာကာရံ ဟူသောပုဒ်ကို အာကရိ
 ယတိ ဒဗ္ဗဝိသေသံ ဉာဏိယတိတေတေန ဂုဏင်္ဂိသေသေနာတိ
 အာကာရံဟု ဝစနတ်ပြု။ ။ တေတေန ဂုဏင်္ဂိသေသေန၊ ထို
 ဂုဏ်အထူးဖြင့်။ ဒဗ္ဗဝိသေသံ၊ ဘုရားဒြပ် တရားဒြပ်တော်
 အထူးကို။ အာကရိယတိ ဉာဏိယတိ၊ သိအပ်၏။ ဣတိ
 တသ္မာ၊ ထိုသို့သိကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။ တံ၊ ထိုဂုဏ်အထူး
 သည်။ အာကာရံ၊ အာကာရမည်၏။ ။ ဤအရာ၌ အာဂမ
 ယုတ္တိကား။ ဧဝံအစိန္တိယာဗုဒ္ဓါ၊ ဗုဒ္ဓဓမ္မာအစိန္တိယာ၊ အစိန္တိ
 ယေပသန္တာနံ၊ ဝိပါကောဟောတိ အစိန္တိယော။ ။ ဤ
 ကား ဗုဒ္ဓအပါဒါနံ ပါဠိတော်။ ပါရာဇိကဏ် အဋ္ဌတ္တာ
 စသည်တို့၌ လာသော အာဂမယုတ္တိ ဝိပါဠိ။ ။ ဧဝံ၊
 ဤသို့သော အပြားအားဖြင့်။ ဗုဒ္ဓါ၊ ဘုရား ဒြပ်တော်တို့
 သည်။ အစိန္တိယာ၊ အံ့ဩချီးမွမ်း၍ မကုန်နိုင်။ ဗုဒ္ဓဓမ္မာ၊
 ဘုရား၏ဂုဏ်ကျေးဇူးတော်တို့သည်။ အစိန္တိယာ၊ အံ့ဩချီး

မုမ်း၍ မကုန်နိုင်။ တန်းကား။ ဗုဒ္ဓါ၊ ဘုရား-ဘုရား
 ဂုဏ်ကျေးဇူးတော် တို့သည်။ အစိန္တိယာ၊ အံ့ဩခိုးမုမ်း၍
 မကုန်နိုင်။ ဗုဒ္ဓဓမ္မာ၊ ဘုရား တရားတော် တို့သည်။
 အစိန္တိယာ၊ အံ့ဩခိုးမုမ်း၍ မကုန်နိုင်။ ဧဝံ၊ ဤသို့
 အစိန္တိယေ၊ အံ့ဩခိုးမုမ်း၍ မကုန်နိုင်သော။ ဘုရားဗြဟ္မ
 တော်၊ ဘုရားဂုဏ်တော်တို့ ဌ၊ ဝါ၊ ဘုရား-ဘုရားဂုဏ်ကျေး
 ဇူး၊ ဘုရားတရားတော်၌။ ပသန္နာနံ၊ သဒ္ဓါကြည်ညိုကုန်
 သောသ္မဘူအား။ အစိန္တိယော၊ အံ့ဩခိုးမုမ်း၍ မကုန်နိုင်
 သော။ ဝိပါကော၊ အကျိုးသည်။ ဟောတံ၊ ဖြစ်၏။ ဤ
 ကားယေဇ္ဇော။ ။ဤယောဇ္ဇာန်းတို့တွင်။ ဧဝံ၊ အစိန္တိ
 ယာဗုဒ္ဓါ၊ ဗုဒ္ဓဓမ္မာ အစိန္တိယာ၊ အစိန္တိယေ၊ တိုင်အောင်
 သော ပါဠိတို့၌။ ပထမ ယောဇ္ဇာန်းကို။ သာရတ္ထဒီပနီ
 ဋီကာနှင့်အညီ။ ဒုတိယ ယောဇ္ဇာန်းကို အပါဒါန် အ
 ဋ္ဌတ္ထာနှင့် အညီ။ ယောဇ္ဇာအပ်သည်။ ဤထို၌ ပထမ
 ပါဒ ဒုတိယပါဒဖြင့်။ ဘုရားရှင်၏ဂုဏ်တော်ကျေးဇူးတော်
 တို့သည် အထူးထူးအထွေထွေဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊ တဆူသော
 ဘုရားရှင်၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို တဆူသော ဘုရားရှင်သည်၊
 အာယုကပ် ပတ်လုံး အသက်တော် ရှည်သမျှ တပါးတရား
 စကားကို မဟောကြားမူ၍ ထိုတဆူသောဘုရားရှင်၏ဂုဏ်
 ကျေးဇူးကိုသာ ရေတွက် ဟောကြားသော်လည်း အာယု
 ကပ်ကုန်၍ပရိနိဗ္ဗာန်သာပြုရမည်၊ ထိုတဆူသောဘုရားရှင်၏
 ဂုဏ်ကျေးဇူးသည် မကုန်နိုင်ဟူသောအဓိပ္ပာယ်ကိုမှတ်။ တ

ရိုးကား။ ပထမပါဒ ဒုတိယပါဒဖြင့်၊ ဘုရား-ဘုရားဂုဏ်
ကို၎င်း။ တရားတော်၏ ဂုဏ်ကို၎င်း။ အထူးထူးအထွေထွေ
ဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊ ကြံစီအံ့ဩချီးမွမ်း၍ မကုန်နိုင်ကုန်သည်၏
အဓိပ္ပါယ်ကိုပြတော်မူသည်။ ထိုတရားတော်တို့တွင် နိဗ္ဗာန်
ဟူသောတရားတော်၏ဂုဏ်ကျေးဇူးကိုလည်း။ ထိုဘုရားရှင်
၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကဲ့သို့ပင် အာယုကပ်ပတ်လုံး ဟောကြား
သော်လည်းမကုန်နိုင်။ တတိယပါဒ စတုတ္ထပါဒ နှစ်ပါး
ဖြင့်၊ ထိုဘုရားဂုဏ် တရားဂုဏ်တော်တို့၌ မတုန်မလှုပ် သက်
ဝင်ယုံကြည်သဖြင့်၊ ကြည်ညိုကြသော သူတို့အား အံ့ဩချီး
မွမ်း၍မကုန်နိုင်သော အကျိုးထူးဝိသေသရှိသည်၏အဖြစ်ကို
ပြတော်မူသည်။ ။ယုံကြည်ဘွယ်မှုထူးဝတ္ထုကား။ ရာဇဂြိုဟ်
ပြည်ကြီး၌ ဇောတိက၊ ဇတိလအစရှိကုန်သော မဟာကုလ
မျိုးတို့၏ စည်းစိမ်ချမ်းသာ အစိန္တယျသရုပ်၊ အတ္ထုပ္ပတ္တိ
ဝတ္ထုရှိလေပြီ။ဗုဒ္ဓဓမ္မာဟူသောပါဌ၌ အပါဒါန် အဋ္ဌတ္ထာ
နှင့်အညီ။ ဓမ္မအရကို ပရိယတ္တိဓမ္မနှင့်တကွ လောကုတ္တရာ
ဓမ္မကိုယူ။ ထိုဓမ္မတို့တွင် နိဗ္ဗာန်ဟူသော ဓမ္မဂုဏ်ကို အောံ
ဓမ္မအပေါင်းတို့ထက် လွန်ကဲသောဂုဏ်ရှိ၏ဟုမှတ်။ ဤပါဌ
အပေါင်းတို့တွင် အစိန္တိယာဗုဒ္ဓါဟူသောပါဌဖြင့်လောက၌
ထင်ရှားရှိသောဘုရားကိုသာ ရည်၍ဆိုအပ်သည်။ နိဗ္ဗာန်သို့
ကြွရောက်တော် မူသောဘုရားရှင်ကို မဆိုဟုမယူအပ်။ ယူ
သော် ယေဗြဟ္မဏာဝေဒဂူ၊ သဗ္ဗဓမ္မေ၊ တေမေနမော ဟူ
သော ရွှေဥဒေါင်းမင်းပရိတ်တော်။ သရိတာပုဗ္ဗကေဇီနေ

ဟူသော ငုံးမင်းပရိတ်တော်စကားတို့သည်။ နိရတ္တကဖြစ်
ကုန်ရာသည်။ ဤနိဗ္ဗာန်ဟူရာ၌ နိဗ္ဗာန်သည် သဉ္စပါဒိသေ
သ နိဗ္ဗာန်၊ အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာန်ဟူ၍ နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။
ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် ဘုရားရဟန္တာတို့သည် ဝိပါက် ကမ္မဇရုပ်
အကြွင်းရှိစဉ် ခံစားအပ်သောနိဗ္ဗာန်သည် သဉ္စပါဒိသေသ
နိဗ္ဗာန်မည်၏။ ဝိပါက်ကမ္မဇရုပ်တို့ကို အကြွင်းမဲ့ပါယ်စွန့်၍
အမတနာမ်ဝိသေသ၊ ရုပ်ဝိသေသဖြင့်ခံစားပြန်သောအခါ
အနုပါဒိသေသ မဟာသင်္ခတခါတ် အထူးသဖြင့်မြတ်သော
နိဗ္ဗာန်ပြည်ကြီးဟုဆိုအပ်၏။ ယင်းသို့ နိဗ္ဗာန်နှစ်ပါး ပြား
ခြင်းသည် ပုဂ္ဂလဘေဒ အားဖြင့် ပြားသည်မဟုတ်။ တ
ယောသော ပုဂ္ဂိုလ်၌ပင် အခိုက် အတန့်အားဖြင့် ပြား
သည်ဖြစ်၍ နိဗ္ဗာန်ကို အဝတ္ထဘုံဟု ဆိုအပ်သည်။ နှစ်
ယောမတန်၊ နှစ်နိဗ္ဗာန်ဟု ပညာရှိတို့လည်းဆိုကုန်သည်။
ဤနိဗ္ဗာန်၏ဖြစ်သောအခြင်းအရာကို ယောကနတိုင်း သာ
ဂလပြည်ကြီးကိုအစိုးရသော မိလိန္ဒမင်းကြီးက ရဟန္တာဖြစ်
သော ရှင်နာဂသိန်မထေရ်မြတ်ကို အရှင်ဘုရား နာဂသိန်၊
ထိုနိဗ္ဗာန်၏ တည်ရာအရပ်သည် အရပ်ရှစ်မျက်နှာ ဆယ်
မျက်နှာတို့တွင်၊ အဘယ်အရပ်၌ရှိသနည်းဟု မေးလျှောက်
သည်ရှိသော်။ ထိုအရပ်တို့တွင် တစုံတခုသော အရပ်၌
မရှိဟု။ ရှင်နာဂသိန်က ဖြေ၏။ ထိုအခါ မင်းကြီးက
အရှင်ဘုရား နာဂသိန်၊ အကယ်၍ နိဗ္ဗာန် တည်ရာ
အရပ် မရှိခဲ့သော် အကြင်အရိယာ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား နိဗ္ဗာန်

ကိုမျက်မှောက်ပြု၏ ဟူသောစကားသည် ချွတ်ယွင်းတိမ်း
ပါးမှားခဲ့၏ဘကား။ အရှင်ဘုရားနာဂသိန်၊ လောက၌စပါး
၏စိုက်ပျိုးရာလယ်သည်ရှိ၏။ အနန်၏ဖြစ်ရာ ပန်းသည်ရှိ၏။
ပန်း၏ဘည်ရာ တောချုံသည်ရှိ၏။ အသီး၏ သီးရာသစ်ပင်
သည်ရှိ၏။ ရတနာ၏ဖြစ်ရာ ကောင်းကင်သမုဒ္ဒရာသည်ရှိ၏။
အလိုရှိသောသူသည် ထိုရှိရာ အရပ်သို့သွား၍ ဆောင်ယူသ
ကဲ့သို့။ ထိုအတူနိဗ္ဗာန်သည်။ အရပ်ရှစ်မျက်နှာ ဆယ်မျက်နှာ
တို့တွင် တရပ်ရပ်၌ရှိသော်သာလျှင် ထိုနိဗ္ဗာန်ကိုအလိုရှိအပ်
၏။ မရှိဘဲလျှက် နိဗ္ဗာန်ကိုမျက်မှောက်ပြု၏ဟူသောစကားကို
ဆိုခြင်းကြောင့် ထိုစကားကို မိစ္ဆာဟု တကားတော် ဆိုသ
တည်းဟု မင်းကြီးကသော့ခက်၏။ ထိုအခါ ရှင်နာဂသိန်က၊
မင်းကြီးတစုံတခုသော အရပ်၌အကယ်၍နိဗ္ဗာန်ထင်ရှားမရှိ
သော်လည်း။ ထိုထို အတိတနန္တရာဘဝတို့၌ ဖြည့်ဆည်းပူး
အပ်သော ပုညသမ္ဘာရရှိသောသူသည်။ ယောနိသောမနသီ
ကာရအားဖြင့် အနိစ္စဒုက္ခ စသော ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်းကို
စီးဖြန်းသည်ရှိသော် နိဗ္ဗာန်ဟူသော တရားသည်။ မျက်
မှော၌ ထင်ရှား ပေါ်လာသည်ဖြစ်၍ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်
မှောထင်ထင်ပြုနိုင်သတည်းဟုဖြေ၍။ ဥပမာဖြင့်ထင်ရှား
ပြအံ့သောငှါ။ ။ယထာပန မဟာရာဇ အတ္ထိအဂ္ဂိနာမ
နတ္ထိတဿသန္နိဟိတောကာသော ဒွေကဋ္ဌာနိ၊ သံဃဇဇ္ဇန္တော
အဂ္ဂိ အဓိဂစ္ဆတိ။ ဧဝမေဝခေါ မဟာရာဇအတ္ထိ နိဗ္ဗာနံ၊ နတ္ထိ
တဿ သန္နိဟိတောကာသော သမ္မာပဋိပ္ပန္နော ယောနိ

သော မနသီ ကာရေန နိဗ္ဗာနံ သစ္စိကရောတိ (မိ-လိန္ဒ-
 ပညာ ဘဝံ ပေညိ) ချပ်။ ပန၊ ဥပမာဖြင့် ထင်ရှားဆို
 ဦးအံ့။ မဟာရာဇ၊ မင်းကြီး။ အဂ္ဂိနာမ၊ မီးမည်သည်။
 အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ တဿ၊ ထိုမီး၏။ သန္တိ ဟိတော ကာသော၊
 စုဝေးသိုမှီးရာအရပ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ပနတထာပိ၊ ထိုသို့
 မရှိသော်လည်း။ ဒေကဋ္ဌာနိ၊ နှစ်ချောင်းကုန်သော ဒုဉ်
 တို့ကို။ သံသဇ္ဇေန္တော၊ ပွတ်တိုက်သည်ရှိသော်။ အဂ္ဂိ၊ မီး
 ကို။ အဓိဂစ္ဆတိယထာ၊ ရ၏သို့။ ဝေမေဝခေါ၊ ဤ
 အတူသာလျှင်။ မဟာရာဇ၊ မင်းကြီး။ နိဗ္ဗာနံ၊ နိဗ္ဗာန်
 သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ တဿ၊ ထိုနိဗ္ဗာန်၏။ သန္တိဟိတော
 ကာသော၊ စုဝေးသိုမှီးရာ အရပ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ပန
 တထာပိ၊ ထိုသို့မရှိသော်လည်း။ သမ္မာပဋိပ္ပန္နော၊ ဝိပဿနာ
 ကမ္မဋ္ဌာန်းကို။ ကောင်းစွာစီးဖြန်းခြင်း အကျင့်ရှိသော သူ
 သည်။ ယောနိသော မနသီကာရေန၊ အသင့်အတင့်နှစ်လုံး
 သွင်းသဖြင့်။ နိဗ္ဗာနံ၊ နိဗ္ဗာန်ကို။ သစ္စိကရောတိ၊ မျက်
 မှောက်ဆင်ထင်ပြုနိုင်၏။ ။ဤကားယောဇ္ဇာ။ ဤပါဠိ၌
 ဒေကဋ္ဌာနိ သံသဇ္ဇေန္တောအဂ္ဂိ၊ အဓိဂစ္ဆတိဟူသောပါဠိဖြင့်
 မီးကို အလိုရှိသောသူသည်။ ဒုဉ်နှစ်ချောင်းကို ပွတ်တိုက်
 သည်ရှိသော်။ မျက်မှောက်ဆင်ထင် မီးဖြစ်လာ၍ မြင်ရသ
 ခဲ့သို့။ ပုညသမ္ဘာရရှိသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ယောနိ
 သော မနသီကာရအားဖြင့်။ ဝိပဿနာကိုပူးသည့်ရှိသော်
 မျက်မှောက်၌ပင် နိဗ္ဗာန်သည် ထင်ရှားစွာ ပေါ်လာ၏ဟူ

သော အဓိပ္ပါယ်ကိုပြသည်။ ။ မင်းကြီး ဥပမာတန်း
ကား။ လောက၌ စကြာရတနာ၊ ဆင်ရတနာ၊ မြင်းရတ
နာ၊ ပတ္တမြားရတနာ၊ မိဖုရားကြီးရတနာ၊ သူဌေးကြီးရတ
နာ၊ သားကြီးရတနာဟု ဆိုအပ်ကုန်သော ရတနာ ခုနှစ်
ပါးတို့သည် ထင်ရှားရှိကုန်၏။ သို့မှီးရာအရပ်ကား မရှိ။
ထိုသို့ မရှိသော်လည်း ဆည်းပူးအပ်သော ပုညသမ္ဘာရရှိ
သောသူသည်။ စကြာမင်းတို့ ကျင့်အပ်သော ကျင့်ဝတ်
တစ်ဆဲ နှစ်ပါးကိုကျင့်သဖြင့် မျက်မှောက် မျက်မြင် ပေါ်
လာထင်ရှား၍ သုံးဆောင် ခံစားရသန့်သို့ဟု ဥပမာကိုဆို
ပြီး၍၊ ဥပမေယျကို ထင်စွာပြခြင်းငှါ။ ။ဝေမေဝခေါ၊
မဟာရာဇအတ္ထိ၊ နိဗ္ဗာန်နတ္ထိ တဿသန္တိဟိတောကာသော
သမ္မာပဋိပ္ပန္နော ယောနိသော မနသိကာရေန သင်္ခါရာနံ
ဥဒယဗ္ဗယံ သမ္ပဿမာနောနိဗ္ဗာနံ သစ္စိယာရောတိတိ ဟူ၍
မိန့်တော်မူ၏။ (မိလိန္ဒပဉ္စာ ဘီးပေညိချပ်။) ဥပမာပါဠိကို
ကျယ်အံ့စိုး၍ မရေးလိုက်ပြီ။ အလိုရှိလျှင် မိလိန္ဒပဉ္စာ၌။
မဟာရာဇ၊ မင်းကြီး။ ဝေမေဝခေါ၊ ဤရတနာခုနှစ်ပါးအတူ
သာလျှင်။ နိဗ္ဗာနံ၊ နိဗ္ဗာန်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ တဿ၊ ထိုနိဗ္ဗာန်၏
သန္တိဟိတောကာသော၊ စုဝေးသိုမှီးရာ အရပ်သည်။ နတ္ထိ၊
မရှိ။ ပနတထာပိ၊ ထိုသို့မရှိသော်လည်း။ သမ္မာပဋိပ္ပန္နော၊
ကောင်းစွာကျင့်သောသူသည်။ ယောနိသော မနသိကာရေ
န၊ အသင့်အတင့်နှစ်လုံးသွင်းသဖြင့်။ သင်္ခါရာနံ၊ သင်္ခါရတို့၏
ဥဒယဗ္ဗယံ၊ ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းတေးကို။ သမ္ပဿမာနော၊

ကောင်းစွာမြင်သည်ဖြစ်၍။ နိဗ္ဗာန်၊ နိဗ္ဗာန်ကို။ သန္တိကရောတိ
မျက်မှောက်ထင်ထင် ပြုနိုင်၏။ ဣဟံ၊ ဤသို့။ အာဟ၊ ဆို၏။
ဤကား ယောဇ္ဇာ။

ထိုအခါ မင်းကြီးက အရှင်ဘုရားနာဂသိန်၊ ထိုနိဗ္ဗာန်
၏စုဝေး၍ တည်ရာအရပ် မရှိသည်ဖြစ်စေ၊ အကြင်အရပ်
ဒေသ၌ တည်လျက် ကောင်းစွာကျင့်သောသူသည်။ နိဗ္ဗာန်
ကိုမျက်မှောက်ပြုရာ၏။ ထိုအရပ်ဒေသသည်။ ရှိသလောဟု
မေးပြန်သော် မင်းကြီးဆောက်တည်အပ်သော သီလသည်
နိဗ္ဗာန်ကိုမျက်မှောက်ပြုရာ အရပ်တည်း။ သီလ၌တည်လျက်
ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းသောသူသည်။ မိမိ၏ တောအရပ်
အစရှိသော တစုံတခုသောအရပ်၌ နေသော်လည်း။ နိဗ္ဗာန်
ကိုမျက်မှောက်ပြုနိုင်၏။ ဤသို့စသည်ဖြင့် ဆိုသည်ရှိသော်
အရှင်ဘုရား ကောင်းလှပေ၏။ အရှင်ဘုရား၏ စကားကို
တကာတော် ဝန်ခံပါ၏ဟုဆို၏။

ဤစကားအစဉ်တို့တွင် ရှေးဥပမာဖြင့်နိဗ္ဗာန်၏လဝန်း
နေဝန်းအရောင် တံဆောင်ဆီမီးပမာ၊ အရောင်အဝါလွန်
ကဲစွာသော အခြင်းအရာနှင့်တကွ ထင်ရှားပေါ်လာသည်
ကိုပြသည်။ နေံ ဥပမာဖြင့် ဗြဟ္မာမင်း၏ ဘုံဗိမာန်မျှ
မက နှစ်လုံးမွေ့လျော်ဘွယ်အဆန်းဆန်း ရတနာအတိပြီး
သော နိဗ္ဗာန်ဘုံနန်း အခြင်းအရာနှင့်တကွ ထင်ရှားပေါ်
လာသည်ကိုပြတော်မူသည်။ ကျမ်းဂန်တို့၌ ဥပမာနှစ်ပါး
စသည်ကိုပြသည်ရှိသော်။ ရှေး-ဥပမာ။ နေံ-ဥပမာဖြင့်

ဥပမေယျအံ ထူးသည်၏အဖြစ်ကို သိစေခြင်းငှါ၎င်း။
 ဥပမေယျ အံ ထင်ရှား စေခြင်းငှါ၎င်း။ ဥပမာနှစ်ပါးစ
 သည်ကို ပြမြဲဖြစ်သည်။ ။ပုံကား၊ အဝိဇ္ဇာ မဟာဂဟဏံ
 ဝိယမဟာဒုဂ္ဂံ ဝိယစအန္ဓကာရံ အပိဘူတံဟောတိ။ ။ဤ
 ကား၊ နေတ္ထိအဋ္ဌတ္ထိ၊ သောနောဟာရ ဝိဘင်္ဂဝဏ္ဏနာ ဘင်း
 ပေ ညာချပ်၌ လာသောပုံတည်း။ ။မနော ဝိညာဏ
 ဓါတုဂဟိတာ ရမ္မဏမုဉ္ဇိတှာပိ အညံဂဟေတွာဝ ပဝတ္တန
 တော ဝန မက္ကဋ္ဌောဝိယ ဒုဒ္ဓမနတော အဿခလုံကော
 ဝိယ ယတ္ထကာမနိပါတိတောဇေဟာ သံသိတ္တဒဏ္ဍောဝိယ
 လောဘ ဒေါသဒိနာနပ္ပကာရ ကိလေသယောဂတော
 ရနဋ္ဌောဝိယ ဒဋ္ဌဗ္ဗာတိ။ဤကား၊ သမ္မောအဋ္ဌတ္ထာ ဓါတု
 ဝိဘင်္ဂဝဏ္ဏနာ ဘင်းပေ ဂိချပ်၌လါသောပုံတည်း။ ။အဝိဇ္ဇာ
 ဌာ၊သစ်မြစ်နွယ်ကြိမ် ရှက်လိမ်ရှုပ်ထွေးသည်ဖြစ်၍ ဖြေထွင်
 နိုင်ခဲ့သော။ မဟာဂဟဏံဝိယစ၊ တောအုပ်ကြီးကဲ့သို့၎င်း။
 မဟာဒုဂ္ဂံဝိယစ၊ ကြီးကျယ်ရှည်လျား များမြော်သည်ဖြစ်
 ၍။ကူးမြောက်နိုင်ခဲ့သော တောကြီးကဲ့သို့၎င်း။အန္ဓကာရံ၊
 အမှိုက်တိုက်သည်။ဟုတွာ၊ဖြစ်၍။လောကော၊လောကသည်
 အဝိဇ္ဇာယ၊အဝိဇ္ဇာဖြင့်။အပိဘူတံ၊မထင်ရှားသည်။ဟောတိ၊
 ဖြစ်၏။ဤကား ရှေးပါဌ်၏ ယောဇ္ဇာ၊မနောဝိညာဏဓါတု
 မနောဝိညာဏဓါတ်သည်။ ဝါ၊ မနောဝိညာဏ ဓါတ်ကို။
 ဝါ၊မနောဝိညာဏဓါတ်၏။ ဂဟိတာရမ္မဏံ၊ ယူအပ်သော
 အာရုံကို။ မုဉ္ဇိတှာပိ၊ လွှတ်၍လည်း။ အညံ၊ တပါးသော

အါရုံကို။ ဂဟေတောဝ၊ ယုဒ္ဓိသါလျှင်။ ပဝတ္ထနတော၊ ဖြစ်ခြင်း
 ကြောင့်။ ဝနမဏ္ဍဋ္ဌောဝိယ၊ တောမျောက်ကဲ့သို့၎င်း။ ဒုဒ္ဓမန
 တော၊ ဆုံးမနိုင်ခဲသောကြောင့်၊ ဝါ၊ ထိန်းသိမ်းနိုင်ခဲသော
 ကြောင့်။ အဿခလုံကောဝိယ မြင်းကျက်ကဲ့သို့၎င်း။ ယတ္ထ
 ကာမနိပါတိတော အကြင်အာရုံ၌ အလိုရှိရာ ကျတတ်သော
 ကြောင့်။ ဝေဟာသံ၊ ကောင်းကင်သို့။ ခိတ္တဒဏ္ဍောဝိယ
 ပြစ်အပ်သော လှံတံကဲ့သို့၎င်း။ လောဘဒေါသဒိနာနပ္ပ
 ကာရ ကိလေသယောဂတော၊ လောဘ ဒေါသ စသော
 အထူးထူးအပြားပြားများသော ကိလေသာနှင့်ယှဉ်သော
 ကြောင့်။ ရဂ်နဋ္ဌောဝိယ၊ သဘင် ကချေသည်ကဲ့သို့၎င်း။
 ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ မှတ်အပ်၏။ ဤကား နေဝံပါဠိ၏ ယောဇဉာ။
 ဤပုံ ဥပမာတို့ လာသည်ကို ထောက်ရှု၍ ရဟန္တာမြတ်
 ရှင်နာဂသိန်၏ ဥပမာအံ့ ထူးဟန်ကိုလည်းသိ။ ။ အနိ
 ဒဿနံနိပ္ပပဉ္စသန္တံ အမတ်ပဏိတဉ္စ သိဝဉ္စ ခေမံ တဏှက္ခ
 ယော အတ္ထဂါယဉ္စအဗ္ဗုတံ။ ဤကား နေတ္ထိဝေဓစနာဟာရ
 ၌လာသော ပါဠိတော်၁၁းပေ ခီချပ်။ ။ နိဗ္ဗာန်၏ဂုဏ်ပုဒ်
 အများတို့တွင် လိုရာဤ ၁၀-ပုဒ်ကိုသာ ရွေးနှုတ်ထုတ်လိုက်
 သည်။ အကြောင်းကိုအလိုရှိလျှင် ထိုဟာရမှာရှု။ အနိဒဿနံ၊ အ
 ရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သာ မြင်အပ် သိအပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဇစ္စန္ဓ
 ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်နေ့၊ လကိုမမြင်မသိနိုင်သကဲ့သို့။ ဇစ္စန္ဓဟုဆိုအပ်
 ကုန်သော ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ မံသစက္ခု ဒိဗ္ဗစက္ခုဖြင့်
 နိဗ္ဗာန်ကို မမြင်မသိနိုင်ခြင်း။ အနိဒဿန ဂုဏ်လည်းရှိ၏။

နိပ္ပပဉ္စဉ္စ၊ သံသရာကိုကျယ်စေတတ်သော။ တဏှာမာနဒိဋ္ဌိဟု
ဆိုအပ်သော။ ပပဉ္စတရားသုံးပါးလည်းမရှိခြင်း။ နိပ္ပပဉ္စဂုဏ်
လည်းရှိ၏။ သန္တံ၊ ပြိမ်သက်တည်ကြည်ခြင်း။ သန္တဂုဏ်လည်း
ရှိ၏။ အမတံ၊ စုတေ၊ ရွှေ့လျော့ခြင်းမရှိသော။ အမတဂုဏ်
လည်းရှိ၏။ ပဏိတဉ္စ၊ မှန်မြတ်ခြင်း။ ပဏိတဂုဏ်လည်းရှိ၏။ သီ
ဝဉ္စ၊ ကမ္မဝဋ်၊ ကိလေသဝဋ်၊ ဝိပါကဝဋ်တို့၏ မရှိခြင်းကြောင့်
၎င်း။ ဝါ၊ ရာဂမီး၊ ဒေါသမီး၊ မောဟမီး၊ ပဋိသန္ဓေနေရခြင်း
မီး၊ အိုရခြင်းမီး၊ နာရခြင်းမီး၊ သေရခြင်းမီး၊ စိုးရိမ်ပူဆွေး
ရခြင်းမီး၊ ဒုက္ခမီး၊ နှစ်လိုမ်းမသာယာခြင်းမီး၊ သက်ကြီးရှိုက်
တင် ပင်ပန်းရခြင်းမီးဟု ဆိုအပ်သော ၁၁-ပါးသောမီး
မရှိခြင်းကြောင့်၎င်း။ ချမ်းခြင်း၊ သီဝဂုဏ်လည်း ရှိ၏။
ခေမဉ္စ၊ တစုံတခုဘေးမရှိခြင်း။ ခေမဂုဏ်လည်းရှိ၏။ တဏှက္ခ
ယောစ၊ တဏှာ၏ကုန်ခြင်း။ တဏှက္ခယ ဂုဏ်လည်းရှိ၏။
အတ္ထရိယဉ္စ၊ ပြုအပ်ပြီးသော ကောင်းမှုရှိသော သူတို့သည်။
ရှေးရှေးသောကာလ၌ တကျိမ်တခါမျှ မမြင်ရဘူးသော
အဆန်းတကြယ်သော နိဗ္ဗာန်ဘုံဗိမာန်ကို ပစ္စိမတဝ၊ ဤ
ကာလ၌ မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ် ပစ္စုပ္ပန်ကော ဉာဏ်တို့ဖြင့်
တရံတခါသာလျှင် မြင်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် လက်ပျစ်
ဦးတီးအံ့ခြီး၍မကုန်သော။ အတ္ထရိယဂုဏ်လည်းရှိ၏။ ။
အဗ္ဘုတဉ္စ၊ လူ့ဘုံ၊ နတ်ဘုံ၊ ဗြဟ္မာဘုံတို့၌ တရံတခါမဖြစ်ဘူး
မြူး၊ အထူး အဆန်း အခန်းခန်း ဖြစ်လာခြင်း၊ အဗ္ဘုတ
ဂုဏ်လည်းရှိ၏။ ။ ဤကား၊ ဓမ္မနုယယေဝဉ္စ။ ။ အဗ္ဘု။

တပုဒ်၏ ဘုံကို။ အပ္ပမ္ဘကပ္ပဗ္ဗံ ဘုတံဟုသဒ္ဓနီတိဖွင့်အပ်သည်နှင့်
 အညီ ယောဇ္ဇာ။ ထိုဂုဏ်နာမ်တို့တွင် သီဝံဟူသောပုဒ်ဖြင့်
 ဘုရားအလောင်းတော် ငုမ်းမင်းဖြစ်စဉ်ကာလ အမွေး အ
 တောင် မပေါက်မရေခံ၌ တောမီးကြီးစွာ လောင်၍လာ
 သောအခါမိဘတို့သည်ထိတ်လန့်ကြောံချွန်ပြစ်စွန့်၍ပြန်သွား
 ကြသည်ရှိသော် ထိုငုမ်းသုဇယ်သည် မပြန်မသွားနိုင်သည်
 ဖြစ်၍ရှေးဘုရားတို့၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို အောင်မေ့ ဆင်ခြင်၍
 သီလသစ္စာ ကိုယ်နုတ်နုလုံးသုံးပါးတို့၏စင်ကြယ်ခြင်း။ သတ္တ
 ဝါတို့အသးသနားခြင်း။ ကရုဏာဟု ဆိုအပ်သော လေးပါး
 အမှန်သစ္စာကို ပန်သဖြင့် ကေနိမရွှင်း တစ်ဆဲ ခြောက်မင်း
 ပါယ်စားသောအရပ်ကိုမီးရှောင်ကွင်း၍သွားလေလျှင်ငုမ်း
 မင်းနှင့်တကွ များစွာသောသတ္တဝါတို့သည် မီးဘေးမှ ချမ်း
 သာရကြရာအရပ်ကဲ့သို့ လေးအသင်္ချေနှင့်ကမ္ဘာတသိန်းကာ
 လပတ်လုံး ဆဲ တပါးသော မီးတို့၏ ကင်းငြိမ်းရာ အရပ်ကို
 စောင့်တ၍ ဖြည့်ကျင့်တော် မူသော ပါရမီတော် အခန့်
 ဘောင်အစွမ်းကြောင့် ပစ္စိမဘဝ ဤအခါ၌အရိယာပုဂ္ဂိုလ်
 အပေါင်းနှင့်တကွ ဘုရားကိုယ်တော်မြတ်သည်။ ရသီတော်
 မူအပ်သော ဆဲ တပါးသော မီး၏ကင်းရာ နိဗ္ဗာန်ပြည်
 ဌာနအရပ်တည်းဟု အဓိပ္ပါယ်ကိုဖြေတော်မူသည်။

အပ္ပမ္ဘတံ ဟူသော ဂုဏ်ပုဒ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန် ပေါ်လာသော
 အခါ ပရမတ္ထသဘာဝ အားဖြင့် သာမညပေါ်လာသည်

မဟုတ်။ ထိုနိဗ္ဗာန်၏ အာနုဘောဝိအားဖြင့် နတ်ဘုံ၊ ဗြဟ္မာဘုံ
 တို့နှင့် မပြိုင်သာ။ မနှိုင်းသာသော ဘုံဗိမာန် အခြင်းအရာ
 အာနိသံသယလ နှင့်တကွ ထင်ရှား ပေလိလ၏ ဟူသော
 အဓိပ္ပါယ်ကိုမှတ်။ ဤသို့နိဗ္ဗာန်၏ အထူးအဆန်းပေလိလ
 ခြင်းသည်။ နိဗ္ဗာန်၏ အစိန္တေယျ ဂုဏ်တမျိုးပင် ဖြစ်သည်။
 ပုံကား စကြာရတနာရထားပေလိလသောအခါ။ ရထား
 သက်သက်သာ ပေလိလသည်မဟုတ်။ ထိုရထား၏ အာနု
 ဘောဝိ အစွမ်းဖြင့် နန်းဘုံဗိမာန်နှင့်တကွ ပေလိလသခဲ့သို့
 ၎င်း။ ငှက်တို့ပေလိလသောအခါ။ ငှက်ခန္ဓာကိုယ်သက်သက်
 သာ ပေလိလသည်မဟုတ်။ ဝိပါကဇိဒ္ဓိအားဖြင့် အမွေးအ
 ဘောင်တို့လည်း ပေါက်ရော လာသခဲ့သို့၎င်း၊ မှတ်အပ်
 ၏။ ။ နတ္ထိ၊ ဇာတိဇရာ ဗျာဓိမရဏဉ္စ၊ မဟာမုနေ၊ အဇရာ
 မရဏံပူရံ ဂမိဿာမိအသင်္ခတံ။ ။ ဤကား လေးသောင်း
 ကျော် ဘော်ရွှေတို့ထိပ်တင် အရှင်သခင်မ၊ ရာဟုလ မယ်
 တော် ရဟန္တာအရှင်မ၏အပါဒါနိပါဠိတော် ဘန်းပေ ခဲ့ချပ်
 မဟာမုနေ၊ ဘုရားမြတ်။ ယတ္ထ၊ အကြင်နိဗ္ဗာန်၌။ ဇာတိဇရာ
 ဗျာဓိမရဏဉ္စ၊ ပဋိသန္ဓေနေခြင်း၊ အိုခြင်း၊ နာခြင်း၊ သေခြင်း
 သည်လည်း။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ အဇရံ၊ အိုခြင်းလည်း မရှိသော။
 အမရဏံ၊ သေခြင်းလည်းမရှိသော၊ အသင်္ခတံ၊ အကြောင်း
 တရားလေးပါးတို့သည်။ ပြုပြင်စီရင်ခြင်းလည်း မရှိသော။
 တံပူရံ၊ ထိုနိဗ္ဗာန်ပြည်ကြီးသို့။ ဂမိဿာမိ၊ သွားပါအံ့။ ။ ဤ
 ကား မေဇ္ဇယ ယောဇ္ဇာ။

ဤပါဠိ၌၊ ပူရံဟူသောပုဒ်ဖြင့် နတ်ပြည်၊ ဗြဟ္မပြည်တို့ဖြင့်
 မပြိုင်သာမနှိုင်းသာ ထင်လာ မြင်လာသော အဆန်း တ
 ကြယ်သော နိဗ္ဗာန်ပြည်ကြီးသို့ ဘုရားတပည့်တော်မ သွား
 ပါတော့အံ့ဟူသော အဓိပ္ပါယ်ကိုပြသည်။ ။သဒ္ဓမ္မပဏ္ဍရ
 ဆတ္တံ ဒတာ ပါပနိဝါရဏံ၊ ပါပယိတာ အဘယပူရံ၊ နိဗ္ဗာ
 တောသော သသာဝကော။ ။ဤကား ဗုဒ္ဓဝင်ပါဠိတော်
 ၁ဝ်း ပေကိချပ်၌ လာသော ဣပါဠိ။ ။ပါပနိဝါရဏံ
 အကုသိုလ်တည်းဟူသော နေပူကို တားမြစ် တတ်သော။
 သဒ္ဓမ္မပဏ္ဍရဆတ္တံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်တည်းဟူသော ထီးဖြူကို
 ဒတာ ပေးတော်မူ၍။ မဟာဇနံ၊ ဗောဓေယျ သတ္တဝါ
 အပေါင်းကို။ အဘယပူရံ၊ ဘေးမရှိရာ နိဗ္ဗာန်ပြည်သို့။ ဝါ၊
 မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးတို့ဖြင့် ရောက်အပ်သော ဘေးတို့၏ ကင်းရာ
 နိဗ္ဗာန်ပြည်သို့။ ပါပယိတာ၊ ရောက်စေတော်မူ၍။ ဝါပို့
 ဆောင်တော်မူပြီး၍။ သော၊ ထိုကဿပ မြတ်စွာဘုရားသည်
 သသာဝကော၊ တပည့်သား သင်္ဃာတော်နှင့်တကွ။ နိဗ္ဗာ
 တော၊ နိဗ္ဗာန်စံဝင်တော် မူလေပြီ။ ။ဤကား ဓမ္မနွယ်
 ယောဇ္ဇာ။

အဘယပူရံ ဟူသော ပါဠိဖြင့် နတ်ပြည်၊ ဗြဟ္မပြည်တို့
 ဖြင့် မပြိုင်သာ မနှိုင်းသာ ထင်လာမြင်လာသော အဆန်း
 တကြယ်သော နိဗ္ဗာန်ပြည်ကြီးတည်းဟု အဓိပ္ပါယ်ကိုပြ
 တော်မူသည်။ မာပေသိ နဂရံသတ္ထာ၊ သဒ္ဓမ္မပူရ မုတ္တမံ။
 ဤကား ဗုဒ္ဓဝင်သပါဠိတော် ၁ဝ်းပေ ကိချပ်။ ။သတ္ထာ

လူနတ်တို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော။ သောမနိ၊ ထိုသုမဏ
 မြတ်စွာဘုရားသည်။ သဒ္ဓမ္မပူရ၊ ဗောဓိပက္ခိယ တရားရတနာ
 တို့ဖြင့်ပြည့်သော။ ဥတ္တမံ၊ မြတ်သော။ နဂရံ၊ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်
 တို့၏တည်ရာ အာရုံပြုရာ နေရာဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်မြို့ကြီးကို။
 ဗောဓေယျာနံ၊ ကျွတ်ထိုက် ကုန်သော သတ္တဝါ တို့အား။
 မာပေသိ၊ မျက်မှော့ထင်ထင် မြင်စေတော်မူပြီ။ ။ ဤ
 ကား ဓမ္မနွယ် ယောဇ္ဇာ။

ပဋိဝိဒ္ဓဓမ္မသဘာဝါနံ၊ သေခါသေခါနံ အရိယပုဂ္ဂလာ
 နံ ပတိဋ္ဌာန ဂေါစရနိဝါသနဋ္ဌာနတ္ထေန နိဗ္ဗာနံ နဂရန္တိ
 ဝုစ္စတိ။ ဤကား ဗုဒ္ဓဝင်အဋ္ဌတ္တာ ဘဝံပေ နိချပ်၌လာသော
 ပါဠိ ပဋိဝိဒ္ဓဓမ္မသဘာဝါနံ၊ ထိုးထွင်း၍ သိအပ်သော တရား
 သဘောရှိကုန်သော။ သေခါသေခါနံ၊ သေက္ခအသေက္ခ
 ဖြစ်ကုန်သော။ အရိယပုဂ္ဂလာနံ၊ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ပတိ
 ဋ္ဌာနဂေါစရ နိဝါသနဋ္ဌာနတ္ထေန၊ တည်ရာဟူသော အံ့
 အာရုံပြုရာ ဟူသောအံ့။ နေရာဟူသော အံ့ ကြောင့်။
 နိဗ္ဗာနံ၊ နိဗ္ဗာန်ကို။ နဂရန္တိ၊ နဂရဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။
 ဤကား ဓမ္မနွယ် ယောဇ္ဇာ။

ဤပါဠိဖြင့် ထိုးထွင်း၍ သိအပ်သော တရားသဘောရှိ
 ကုန်သော။ သေက္ခ အသေက္ခ ဖြစ်ကုန်သော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်
 တို့၏ မွေ့လျော် စံပျော်ရာဖြစ်သောအံ့ကြောင့်။ တည်
 ရာအာရုံပြုရာဖြစ်သော နတ်ပြည် ဗြဟ္မပြည်နှင့် မပြိုင်သာ
 မနိုင်သော ထင်လာ မြင်လာသော အဆန်းတကြယ်သော

နိဗ္ဗာန်ပြည်ကြီးကို။ နဂရမြို့ကြီးဟူ၍ဆိုသည်။ ဤနိဗ္ဗာန်ကို
 ပူရ်ဟူ၍၎င်း။ နဂရ်ဟူ၍၎င်း။ ဟောတော်မူအပ်သော ဘုရား
 ရဟန္တာတို့၏စကားသည်။ အံ့ ခြပ်မရှိသော။ ဝဉ္စ၂၁ ပုတ္တော
 ခံပုပ္ဖံ ပိလဏ္ဏိတော၊ ဟူသောစကားကဲ့သို့ မမှတ်သင့်။ ။
 ဝဉ္စ၂၁ ပုတ္တော၊ မိန်းမမြို့သားသည်။ ခံပုပ္ဖံ၊ ကောင်းကင်
 ပန်းကို။ ပိလဏ္ဏိတော၊ မန်၍။ ဤကားယောဇ္ဇာ။ ။ မဂ်
 ဖိုလ် ပစ္စဝေက္ခဏာညဏ်တို့ဖြင့်၊ ရှုမြင်အပ်သောနိဗ္ဗာန်သည်
 နတ်ပြည် ဗြဟ္မပြည်၌ ဗိမာန် ဘုံနန်းကြီးကဲ့သို့၊ ထင်လာမြင်
 လာသော အခြင်းအရာသဒ္ဓိ သဘောင်းကိုစွဲ၍။ ပူရ်နဂရ်ဟု
 ဟောတော်မူသည်ဟုမှတ်။ ဣဒံ ပစ္ဆိမကံမယျံ၊ လောကနာ
 ထဿ ဒဿနံ၊ နပုနောအမတာကာရံ ပဿိဿာမိ မုခံတဝ
 ။ ။ ဤကားမိဒ္ဓေးတော် ဂေါတမီ အပါဒါနိပါဠိတော်
 ဘိဝံး ပေဠိချပ်။

လောကနာထဿ၊ လူသုံးပါးတို့၏။ ကိုးကွယ်ရာဖြစ်
 တော်မူသော။ သားတော်သခင် ဘုရားရှင်အား။ မယျံ၊
 မျိုးမြတ်သကဲ့ ဂေါတမီဟု၊ ကြူးချီသည်။ မယ်မယ်ငါ၏
 ဣဒံဒဿနံ၊ ဤယခုဖူးမြင်ရခြင်းသည်။ ပစ္ဆိမကံ၊ အဆုံးစွန်
 သော ဖူးမြင်ရခြင်းတည်း။ မဟာမုနေ၊ ဘုရားမြတ်။ ပုနော
 ပုန။ တဖန်၊ အဟံ၊ မယ်မယ် ငါသည်။ တဝ၊ လူသုံးပါးတို့၏
 ထိပ်တင် သားတော်ရှင်၏။ အမတာကာရံ၊ အမြိုက်အခြင်း
 အရာရှိသော။ ဝါ၊ မသေသောအခြင်းအရာ သန္တာန်ရှိသော
 မုခံ၊ သုံးဆဲ၊ နှစ်ဖြာ လက္ခဏာအလင်္ကာတို့ဖြင့် တံဆာဆင်

အပ် မြတ်သော မျက်နှာတော်ကို။ နပဿိယာမိ၊ မဖူးမြင်ရ
တော့အံ့။ ။ ဤကား၊ ဓမ္မန္တယ ယောဇ္ဇနာ။

ဤပါဠိဖြင့်။ ပစ္စက္ခဘဝ၊ ဤကာလကိုသာ ရည်မှတ်၍
ဆိုအပ်သည်။ နိဗ္ဗာန်သို့ ကြွရောသောအခါကို ရည်မှတ်၍
မဆိုအပ် ဤကာလမှတစ်ပါး နေဝံတဖန် ဤပစ္စက္ခဘဝ၌
မဖူးမြင်ရပြီ။ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်သောအခါမှသာ သုံးလူထပ်
တင် သားတော်ရှင်ကို ဖူးမြင်ရတော့မည်ဟု ဆိုလိုသည်။
ဤမှတစ်ပါး ဤကဲ့သို့သော အရာတို့၌လည်း ဤ ချီးကိုမိုး၍
သိ။ ။ ထိုနိဗ္ဗာန်ပြည်ကြီးသို့ ကြွသွားတော်မူသော မြတ်
စွာဘုရားကို၎င်း။ ရဟန္တာတို့ကို၎င်း။ သေသည်ဟူ၍ မဆိုအပ်
မဆိုထိုက်။ အကြောင်းမှာ ရဟတ္တမဂ် အရဟတ္တဖိုလ်တို့ဖြင့်
သေခြင်း၏ အကြောင်းကို ကောင်းစွာမရှင်း အကြွင်းမဲ့
ပါယ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ထိုဘုရားရဟန္တာတို့၏
စုတိသောအခါ၌။ ကံ၊ ကမ္မနိမိတ်၊ ဂတိနိမိတ်သုံးပါးတို့တွင်
တပါးပါးကို အာရုံပြုသော။ မရဏာသန္ဓဇော မရှိခြင်း
ကြောင့်၎င်း။ သေသည်ဟူ၍ မဆိုအပ်မဆိုထိုက်။ ရဟန္တာ
တို့မှာ ဝိပဿနာအာရုံစသည်ဖြင့် ထင်တိုင်းသော အာရုံကို
သာ အာရုံပြု၍ ဇောဖြစ်သည်။ မရဏာသန္ဓဇောဟုမဆိုအပ်
မရဏာသန္ဓဇောဟူသည် ကံ၊ ကမ္မနိမိတ်၊ ဂတိနိမိတ် သုံးပါး
တို့တွင် တပါးပါးကိုအာရုံပြုမှ မရဏာသန္ဓဇောဟု ဆိုအပ်
သည်။ ပုံကား ဘုရား၌ကဲ့သို့မှတ်။ ဘုရားရဟန္တာတို့၌မရဏာ
သန္ဓဇောဟုဆိုခြင်းသည် ရုဋ္ဌိစကားမျှသာဖြစ်သည်။ အန္တတ္တ

စကားမဟုတ်၊ သမုစ္ဆေဒမရဏအားဖြင့်သာ ဘုရားရဟန္တာ
 တို့မှာ ပဋိသန္ဓေနှင့်တူသော အာရုံရှိသည်ဖြစ်၍ စုတိစိတ်ဖြစ်
 သည်။ သမုစ္ဆေဒမရဏဟူသည် သေခြင်းကိုအကြွင်းမဲ့ပါယ်
 ဖြတ်ခြင်းကိုဆိုသည်။ သမုစ္ဆေဒမရဏဟူသောပုဒ်ကို၊ မရ
 ဏဿသမုစ္ဆေဒံ၊ သမုစ္ဆေဒမရဏံဟု ဝစနတ်ပြု။ မရဏဿ၊
 သေခြင်းကို။ သမုစ္ဆေဒံ၊ အကြွင်းမဲ့ ပါယ်ဖြတ်ခြင်း။
 သမုစ္ဆေဒမရဏံ၊ သေခြင်းကို အကြွင်းမဲ့ ပါယ်ဖြတ်ခြင်း။
 စုတိစိတ်ကိုရစေ၊ မြတ်စွာဘုရားသည် အနုလောမ ပဋိ
 လောမအားဖြင့် ကုဋေနှစ်ဆဲ လေးသိန်းကုန်သော ဈာန်
 သမာပါတ်တို့ကိုဝင်စား၍ စတုတ္ထဈာန်မှထ၍ ဈာန်တို့နှင့်
 တကွ နိဗ္ဗာန်ကို တပေါင်းတည်း အာရုံပြုဆင်ခြင်၍ ဘဝင်
 စိတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူသည်။ ။စတုတ္ထဈာနာ၊ ဝုဋ္ဌ
 ဟိတော၊ သမနန္တရာဘဂဝါ၊ ပရိနိဗ္ဗာယံ။ ။ဤကား သုတ်
 မဟာဝါ ပါဠိတော်။ ဇံး ပေရုချပ်။ ။စတုတ္ထ ဈာနာ၊
 စတုတ္ထဈာန်မှ၊ ဝုဋ္ဌဟိတော၊ ထ၍။ သမနန္တရာ၊ ထသည်၏
 အခြားမဲ့၌။ဈာနဂါနိစ၊ ဈာန်တို့ကို၎င်း။ သန္တိ စ၊ နိဗ္ဗာန်
 ကို၎င်း။ဧကေတော၊တပေါင်းတည်း။အရဗ္ဘ၊ အာရုံအားဖြင့်
 စွဲမှတ်ဆောက်တည်ရည်မှတ်၍။ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်
 ပရိနိဗ္ဗာယံ၊ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူ၏။ ဤအရာ၌မြတ်စွာဘုရား
 သည်။တပါးသောပစ္စေကဗုဒ္ဓါသါဝကတို့နှင့်မတူဈာန်နှင့်
 တကွနိဗ္ဗာန်ကိုတပေါင်းတည်းအာရုံပြုနိုင်ခြင်းသည် ဘုရား
 ၏ အစိန္တေယျ ဂုဏ်တမျိုးပင်ဖြစ်သည်။ ဤကားဆိုလတ္တံ့။

သော အဋ္ဌတ္တာပေါင်္ဂါတို့နှင့်အညီ ယောဇ္ဇာအပ်သည်။ ဤ
 ယောဇ္ဇာဝယ် ဈာန်တို့နှင့်တကွ နိဗ္ဗာန်ကိုတပေါင်းတည်း
 အာရုံပြုသည်ဟူရာ၌။ ဈာန်ဂါနိပစ္စဝေက္ခိတောဟူ၍လာသော
 အဋ္ဌတ္တာပေါင်္ဂါ။ အနေဇောတိ၊ တဏှာသင်္ခါတာယ၊ ဇော
 ယအဘာဝေန၊ အနေဇော၊ သန္တိမာရဗ္ဘာတိ၊ အနုပါဒိ
 သေသံနိဗ္ဗာနံ၊ အာရဗ္ဘပဋိစ္စသန္ဓာယ၊ ယံကာလမကရိတိ၊ ယံ
 ကာလံအကရိတုဒဝုတ္တံ၊ ဟောတိဟူ၍ အနုရုဒ္ဓါထေရိန္ဒြိ
 အဖွင့် ဇိုးပေ ပေါချပ်၌ လာသော သုတ်မဟာဝဂါ အဋ္ဌ
 တ္တာပေါင်္ဂါ။ ဤပေါင်္ဂါတို့ကို ထေခံ၍ဌိး။ ။ကရုဏာ
 ဝိယသတ္တေသု၊ ပညာယဿမ ဟေသိနော၊ သဗ္ဗေသု ဧည
 ယျ ဓမ္မေသု၊ ယထာရုစိပဝတ္တိတ္ထ ဟူ၍လာသော အဋ္ဌသာ
 လိနိ ပဏာမဋ္ဌါကို ထေခံ၍ဌိး။ ရှေးသုတ်မဟာဝဂါ
 ပေါင်္ဂါတော်၌ ဈာန်အင်္ဂါနှင့်တကွ နိဗ္ဗာန်ကိုတပေါင်းတည်း
 အာရုံပြုသည်ဟု အံ့ယောဇ္ဇာခံသတည်း။

ဈာန်ဂါနိ၊ ဈာန်တို့ကို။ ပစ္စဝေက္ခိတော၊ ဆင်ခြင်၍။
 အနေဇောတိ၊ ဟူသည်ကား။ တဏှာသင်္ခါတာယ၊ တဏှာ
 ဟုဆိုအပ်သော။ ဇောယ၊ လောဘ၏။ အဘာဝေန၊ မရှိ
 သောကြောင့်။ အနေဇော၊ တဏှာ လောဘ မရှိသော။
 သောမုနိ၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်။ သန္တိမာရဗ္ဘာတိ၊ ဟူသည်
 ကား အနုပါဒိသေသံ၊ ကမ္မဇရုပ်အကြွင်းမရှိသော။ နိဗ္ဗာနံ၊
 နိဗ္ဗာန်ကို။ အာရဗ္ဘ၊ အကြောင်းပြု၍။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ သန္ဓာယ၊

ရည်ချီ။ ယံကလမကရိတံ ဟူသည်ကား။ ယံကာလံ၊ အကြင်
စုတိစိတ်ကို။ အကချိ၊ ပြတော်မူ၏။ ဣဒေသော အဓိပ္ပာ
ယော၊ ဤသို့သော အဓိပ္ပာယ်ကို။ ဝုတ္တံ ဝုတ္တော၊ ဆိုလို
သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဤကား ယောဇ္ဇော။ ယဿ
မဟေသီနော၊ အကြင်မြတ်စွာဘုရား၏။ ကရုဏာ၊ မဟာ
ကရုဏာတော်သည်။ သတ္တေသု၊ သုခိတ ဒုက္ခိတ သတ္တဝါတို့၌
ယထာရုစိ၊ အစိတ်အပေါင်းအားဖြင့်။ အလိုတော်ရှိတိုင်း။
ဝါ၊ အလိုတော်အားလျော်စွာ။ ဝါ၊ အလိုတော်ကိုမလွန်မူ၍
ပဝတ္တိတ္ထဝိယ၊ ဖြစ်လေ၏သို့။ ပညာပိ၊ သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်
တော်သည်လည်း။ သဗ္ဗေသု၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော။ ညေယျ
ဓမ္မေသု၊ သင်္ခါရ၊ ဝိကာရ၊ လက္ခဏ၊ နိဗ္ဗာန် ပညတ်ဟု ဆို
အပ်ကုန်သော။ ညေယျခံတရားငါးပါးတို့၌။ ယထာရုစိ၊
အစိတ်အပေါင်းအားဖြင့်။ အလိုတော်ရှိတိုင်း။ ဝါ၊ အလို
တော်အားလျော်စွာ။ ဝါ၊ အလိုတော်ကိုမလွန်မူ၍။ ပဝတ္တိတ္ထ၊
ဖြစ်တော်မူလေပြီ။ ဤကား ယောဇ္ဇော။ ပဋိသန္ဓိဘဝဂ်၌
တထာဝစနမာနသံ၊ ကေမော တထေဝေက၊ ဝိသယဉ္ဇေက
ဇာတိယံ။ ဤကား အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ အဋ္ဌတ္တာပါဠိ။
ကေဇာတိယံ၊ တေစိရုတည်းသောဘဝ၌။ ပဋိသန္ဓိစ၊ ပဋိသန္ဓေ
စိတ်သည်၎င်း။ ဘဝဂ်၌၊ အဝင်စိတ်သည်၎င်း။ တထာ၊ ထို
အတူ။ ဝစနမာနသဉ္စ၊ စုတိစိတ်သည်၎င်း။ ကေမော၊ ဘုမ္မိ
ဇာတိ သမ္ပယုတ္တ၊ ဓမ္မသင်္ခါရ အားဖြင့် ထူးသည်သာလျှင်။
ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ တထေဝ၊ ထိုအတူသာလျှင်။ ကေဝိယဉ္စ၊

တူသောအာရုံရှိသည်လည်း။ ဟောတံ၊ ဖြစ်၏။ ။ ဤကား
ယောဇ္ဇာ။

ဤပါဠိကိုထောင့်၍၊ ဘုရားရဟန္တာတို့၏ စုတိစိတ်သည်
တော်စုတည်းသော ဘဝ၌ ပဋိသန္ဓေနှင့်တူသော အာရုံကို
သာလျှင် အာရုံပြုသည်ဟုဆိုအပ်သည်။ ထိုနိဗ္ဗာန်၌ တည်နေ
သော နိဗ္ဗာန်သခင် ဘုရားရှင်ကိုလည်း ဖြည့်ကျင့်တော် မူ
အပ်သော ပါရမီတော်တို့၏င်း။ ပစ္စိမဘဝဤအခါ၌ရသိ
တော်မူအပ်သော အရဟတ္တမဂ်၊ အရဟတ္တဖိုလ်တို့၏င်း။ အာ
နိသံသဖလဖြစ်သော။ ကံစသော အကြောင်းတရား လေး
ပါးတို့၏ပြုပြင်စီရင်ခြင်းမှကင်းသော။ အမတ နာမ်ဝိသေ
သ၊ ရုပ်ဝိသေသ အထူးဟုမှတ်အပ်၏။ ကျမ်းဂန်တို့၌ကား။
နာမ်ဝိသေသ၊ ရုပ်ဝိသေသဟု နိတတ္ထတိုက်ရိုက် အားဖြင့်
အထူးမဆို၊ မဆိုသော်လည်း။ ဤသို့သော နာမ်ဝိသေသ၊
ရုပ်ဝိသေသ အထူးကိုယူမှ။ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ၊ နတ္ထိကဒိဋ္ဌိ၊ အကြိယ
ဒိဋ္ဌိ၊ အဟေတုကဒိဋ္ဌိ၊ သဿတ ဒိဋ္ဌိတို့မှ ကင်းလွတ်မည်။
ကင်းလွတ်ဟံကား ဤအရာ၌ နိဗ္ဗာန်လည်း မရှိ၊ ဘုရား
လည်းမရှိဟုဆိုသော်။ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ၊ နတ္ထိကဒိဋ္ဌိသို့ သက်ဝင်ရာ
သည်။ လောက၌ထင်ရှားရှိသောဘုရားပင် နိဗ္ဗာန်၌ဖြစ်၏
ဟုဆိုသော်၊ သဿတဒိဋ္ဌိသို့ သက်ဝင်ရာသည်။ လောက၌
ဘုရားမရှိ၊ နိဗ္ဗာန်၌သာ ဌာဝရဘုရားတဆူတည်း အမြဲရှိ
သည်ဟုယူသော်။ အဟေတုကဒိဋ္ဌိ၊ အကြိယဒိဋ္ဌိသို့သက်ဝင်
ရာသည်။ ဤဒိဋ္ဌိတို့မှကင်းလျှင် အမတ နာမ်ဝိသေသ၊ ရုပ်

ဝိသေသ အထူးအံ့ထွက်၏ဟူ၍မှတ်။ ။ဤကား သဘာဝ
ယုတ္တိတည်း။ အရိယာပုဂ္ဂလာနံ၊ ပတိဋ္ဌာနဂေါစရ၊ နိဝါသ
နဋ္ဌာနတ္ထေနဟူသော ပါဠိကို ထေခံသဖြင့်လည်း။ အဝိနာ
ဘာဝနည်းအားဖြင့် နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသောဋ္ဌာနနှင့် ဘုရား
တည်းဟူသော ဌာနီသည် မကင်းရာ မကင်းထိုက် သော
ကြောင့်။ နိဗ္ဗာန်သခင် ဘုရားရှင်ကိုလည်း နာမ်ဝိသေသ၊
ရုပ်ဝိသေသဌာနီဟု သိအပ်၏။ ။ဤကား အာဂမ ယုတ္တိ
တည်း။ ။ဤနာမ်ဝိသေသ၊ ရုပ်ဝိသေသ၏ အဖြစ်သည်။
ဆိုလတန်သော တိလောက စကြာမင်း၏ အပါဒါန် ပါဠိ
အဋ္ဌတ္တာဗျူဖြင့်လည်း ထင်ရှားလတ္တံ့။ အမတနာမ်ဝိသေ
သ၊ ရုပ်ဝိသေသအထူးဖြစ်၏ဟုဆိုရာ၌။ စိတ္တံ၊ စေတသိကံ၊
ရူပံ၊ နိဗ္ဗာန် ဟူ၍သာလျှင် ဗရမတ္ထတရား လေးပါးသာ
ကျမ်းဂန်၌ ဆိုသည်။ ငါးပါးဟူ၍ မဆို။ ထိုဘုရားသည်
နိဗ္ဗာန်၌ အမတနာမ်ဝိသေသ၊ ရုပ်ဝိသေသဟုဆိုသော် ပရ
မတ္ထတရား ငါးပါးဖြစ်ရာသည် မဟုတ်လောဟုဆိုငြားအံ့။
ငါးပါးမဟုတ် နိဗ္ဗာန်၌ဘုရားကိုရေတွက်၍ လေးပါးပင်
ဟုဆိုအပ်၏။ ပုံကား ကမ္ဘာဦး ကာလ၌ နေ-လတို့ ပေါ်
လာသောအခါ နတ်သားနှင့်တကွ ပေါ်လာသည်။ ထိုသို့
နတ်သားနှင့်တကွပေါ်လာသော်လည်း နတ်သားကိုအသီး
အခြားမရေတွက်မူ၍ နေဗိမာန်၊ လဗိမာန်၌သွင်း၍ နေ
ဗိမာန်၊ လဗိမာန် ပေါ်လာသည်ဟု ခေါ်ဝေါ်သခဲ့သို့။
နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်သော နာမ်ဝိသေသ၊ ရုပ်ဝိသေသဖြစ်သော

ဘုရားကိုလည်း ပဋိသန္ဓေနေခြင်းစသည် မရှိသောကြောင့် နိဗ္ဗာန်၌သွင်း၍ နိဗ္ဗာန်ဟု ခေါ်သည်။ ဘုရားပြောတော့ သည်သာဟု မမှတ်လင့်။ ရာဇာအာဂစ္ဆတိကဲ့သို့ ပဋ္ဌာနန်း အဝုတ္တသိဒ္ဓိနည်းဟုမှတ်။ နိဗ္ဗာန်လည်း မပြော၊ ဘုရား လည်းမပြော၊ အမြဲပင်ရှိ၏ဟု မှတ်လေ။ ထိုဘုရားကို အ ရူပဘုံသားတို့ကဲ့သို့ ရုပ်မရှိ၊ နာမ်ချည်းသာရှိ၏ ဟူ၍လည်း မမှတ်အပ်။ အသညသတ်ဘုံသားတို့ကဲ့သို့ နာမ်မရှိ၊ ရုပ်ချည်း သာရှိ၏ဟူ၍လည်း မမှတ်အပ်။ ထိုနိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်သော ဘုရားသည် အလိုတော်ရှိတိုင်း ဖြစ်စေနိုင်၏ဟုမှတ်။ ယင်း သို့ အလိုတော်ရှိတိုင်းဖြစ်စေနိုင်ခြင်းသည် ဘုရား၏အစိန္တေ ယုဂုဏ်တမျိုးပင်ဖြစ်၏။ နိဗ္ဗာန်၏ အစိန္တေယုဂုဏ် ဟူရာ၌။ ရှင်ပါကုလ၏ ငါးကြီးဝမ်းမှ မသေမကျေ ပေပါလာရာ၌ ၎င်း။ သံကိစ္စသာမဏေ၊ ရှင်ဒဗ္ဗတို့၏ အမိငှသ၍ သင်္ဂြိုဟ် သောအခါ မီးပုံထဲ၌ အမိဝမ်းမှမသေမကျေ ပေပါလာရာ ၌၎င်း။ ထိုဘဝ၌ဖြစ်လတ္တံ့ သောအရဟတ္တမဂ်၊ အရဟတ္တဖိုလ် နိဗ္ဗာန်တို့၏ အစိန္တေယုဂုဏ်အာနုဘောဝ်ဟုမှတ်။ နိဗ္ဗာန်၏ ဂုဏ်ကိုမဆိုထားဘိ ပရိယတ္တိသည်လည်း အစိန္တေယုဂုဏ်ရှိ သည်။ ရှိကြောင်းကား သင်္ဘောသုကြီး တယောသည် ကေသာ၊ လောမာစသော ဒုတ္တံ သကမ္မဋ္ဌာန်းကို နေတိုင်း မပြတ်သင်အံ့ရွတ်ဖတ်သရဇ္ဈာယ်သည်။ ထိုသင်္ဘောသုကြီးကို ခိုးသားတို့က သင်္ဘောထက်သို့တက်၍ သတ်အံ့ဟု၊ တက်အံ့ သောနေရာကိုရှာသည်ရှိသော်၊ သင်္ဘောတစ်စင်းလုံး၌ သံ

ကွန်ချာအုပ်၍ထားသကဲ့သို့ထင်သည်။ ယင်းသို့ထင်ခြင်းကို
၎င်း။ မုဒိဆိုး တယောသံသည် သားအမဲကို ဆောင်၍ ရွာ၌
ရောင်းချသောအခါ၊ ရွာသားတို့သည် ဗုဒ္ဓသရဏဂစ္ဆာမိ
စသည်ဖြင့် သရဏဂုဏ်ရွတ်သံကို၎င်း၊ ကြားနာရ၍ တရံရော
အခါ တောအရပ်တွင် တခုသောချုံအတွင်း၌ သားအမဲကို
ပြစ်အံ့ဟု များကိုငင်သည်ရှိသော် ချုံအထက်၌ နေသော
နဂါး၏ဗိုက်ကိုထိုးမိသဖြင့် နဂါးကဒေါသဖြစ်၍ မုဒိဆိုးကို
ပေါက်သတ်အံ့သောအခြင်းအရာကိုပြုသည်ရှိသော် မုဒိဆိုး
က အလန့်တကြား ရွာသူတို့ရွတ်သံ ကြားဘူးသော ဗုဒ္ဓ
သရဏဂစ္ဆာမိကိုရွတ်မိ၍ နဂါးကဤသူကားရတနာသုံးပါး
ကိုဆည်းကပ်သောသူတည်းဟု ထိတ်လန့်ကြည်ညို၍ ရတနာ
ပန်းသုံးခိုင်ဖြင့် ပူဇော်သည်ကို၎င်း။ လည်းအောင့်၌ အိပ်
ပျော်နေသောသူငယ်ကို စားအံ့ဟုဘိလူးတယောက်က ခြေ
ထောက်ကို ဆွဲသည်ရှိသော် နမောဗုဒ္ဓဿဟု သူငယ်က
ယောင်ယန်း၍ ရွတ်သောကြောင့် ဘိလူးသည် ထိတ်လန့်၍
ထိုသူငယ်အားသာဝတ္ထိပြည် ပဿနဒီကောသလမင်းကြီး
၏ စားအံ့ဟု ဖြူပြင်စီရင်ထားသော ရွှေခွက်နှင့်ထမင်းကို
ဆောင်ယူ၍ သူငယ်၏အနီးအပါး၌ ချထားခဲ့သည်ကို၎င်း။
ဘိက္ခုနီမတို့ မွေးထားသောဗုဒ္ဓရက္ခိတမည်သောကျေးငယ်
တကောင်ကိုစွန့်ချီ၍သွားသော် ထိုကျေးသူငယ်က ရှင်မတို့
ကယ်ပါယူပါဟု ဟစ်အော်လေ၏။ ငါတို့မကယ်နိုင်ပြီ ငါ
တို့သင်ထားသော အဋ္ဌိကမ္မဋ္ဌာန်းကိုသာရွတ်ပါဟုဆိုသည်

ဖြစ်၍ကျေးဇူးသလှကသတိရ၍အဋ္ဌိ၊ အဋ္ဌိဟုရွတ်သည်ရှိသော်
 သိန်းစွန်သည် နှစ်လုံးတုံလှတ်သည်ဖြစ်၍လှတ်သောကြောင့်
 ချမ်းသာရသည်ကိုင်း။ ပရိယတ္တိဓမ္မ၏ အစိန္တေယျဂုဏ်ဟု
 မှတ်။ မြတ်စွာဘုရားသည်လောက၌ ဖြစ်စဉ် ကာလကပင်
 ရူပရူပ ဝိလာသ ရူပအစိန္တေယျ၊ ဉာဏဉာဏ ဝိလာသ ဉာဏ
 အစိန္တေယျ၊ ဣဒ္ဓိဣဒ္ဓိဝိလာသ ဣဒ္ဓိအစိန္တေယျ စစန စစန
 ဝိလာသ စစနအစိန္တေယျ အားဖြင့် အစိန္တေယျဂုဏ် လေး
 ပါးရှိသည်။ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်သော အခါကား အတိုင်း
 ထက်အလွန်ပင် ဂုဏ်ရှိ၏ဟုမှတ်။ ဤဂုဏ် လေးပါးသည်
 လည်း ဆိုလတ္တံ့သော စကြာမင်း အပါဒါန်၌ ထင်ရှား
 လတ္တံ့။ ထိုနိဗ္ဗာန်သခင်ဘုရားရှင်၌ ဂုဏ်မရှိဟုဆိုခဲ့သော်။
 နိဗ္ဗာန်သို့ ကြွရောက်တော်မူသော ဘုရားအား ကိုးကွယ်မှီဝဲ
 ဆည်းကပ်ကြသောသူတို့အား သရဏဂုဏ် မတည်ရာ။ ဧဝံ
 အစိန္တိယာဗုဒ္ဓါဟု ဟောတော်မူအပ်သော ဒေသနာတော်
 သည်လည်း။ နိရတ္တက ဖြစ်ခဲ့ရာ၏။ နိရတ္တက ဖြစ်ခဲ့သော်
 နိဗ္ဗာန်သို့ကြွတော်မူသော ဘုရားအား ကိုးကွယ်မှီဝဲ ဆည်း
 ကပ်ကြသော သူတို့အား။ အစိန္တိတအကျိုးအဘယ်သို့ ဖြစ်
 တော့အံ့နိုးဟု မိစ္ဆာဉာဏ် ဖြစ်ရန်ရှိသည်။ အစိန္တိယေ
 ပသန္နာနံ ဝိပါကော ဟောတိ အစိန္တိယော။ ဟု ဟော
 တော်မူသော စကားတော်သည်လည်း နိရတ္တက ဒေါသ
 ဖြစ်ခဲ့ရာ၏။ ထိုနိဗ္ဗာန်သခင် အရှင်ဖြစ်သော ဘုရားကို။
 အမတနာမ် ဝိသေသ ရုပ်ဝိသေသရှိ၍ ပုထုဇဉ်တို့သည်။

မမြင်နိုင် အရိယာမဂ္ဂိလ်တို့ သည်သာလျှင် မြင်အပ် မြင်
ထိုက် မြင်နိုင်သည်။ ပုံကား လူတို့၏အနီးအပါး၌နေကုန်
သော ဘုမ္မစိုး ရုက္ခစိုးစသော နတ်တို့၏ ကိုယ်သဏ္ဌာန်ကို
မိုး။ ဘုံမိမာန်ကို၎င်း။ မပြမဖန်တည်းဘဲ မမြင်မသိနိုင်။ ပြမန်
တည်းမှ မြင်ရသိရတိသခွဲသိနိဗ္ဗာန်သခင်ဘုရားရှင်ကိုလည်း
ဘုန်းကံရှိသောသူတို့က မြင်လိုသိလိုသည်ဟုတောင့်တမှု ဖန်
တည်း၍ပြသဖြင့် မြင်ရသိရသည်။ မြင်ရသိရကြောင်းကို။ အ
တိတေသဗ္ဗဗုဒ္ဓေ စ သသံဃေ လောကနာယကော၊ ပကထိဝဏ္ဏ
ဇ္ဈပေန၊ နိမ္မိနိတ္တာ သသာဝကော တေနဒ္ဓါရေန ပဝိသိတာ၊
သဗ္ဗဗုဒ္ဓါ သသာဝကာ၊ သဗ္ဗသောဏ္ဏမယေ ဝိဇ္ဇေ၊ နိသိန္နာ အ
ရိယမဏ္ဍလာဟူသော အပါဒါနိပါဠိတော် ခမ်းပေ၊ ကါချုပ်
၌လာသော ပါဠိကိုထေဝံ၍ သိအပ်၏။ ။ အတိတေ အ
တိတ်ကာလ၌။ ဇာတေ၊ ပွင့်တော်မူကုန်ပြီးသော။ သသံဃေ၊
သာဝက အပေါင်းနှင့်တကွကုန်သော။ လောကနာယကော၊
လူသုံးပါးတို့၏ ကိုးကွယ်ရာဖြစ်တော်မူကုန်သော။ သဗ္ဗဗုဒ္ဓေ
စ၊ အလုံးစုံသောဘုရားတို့ကိုလည်း။ ဘိလောကဿ၊ တိလောက
ကစကြာမင်း၏။ မနောပဏိဓိယခ၊ မနောပဏိဓိဖြင့်။ ဟန္တိ
တတ္ထာ၊ ပင့်ဆောင်အပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပကထိ
ဝဏ္ဏဇ္ဈပေန၊ သဘောအားဖြင့်မရွေး၊ ပြကတေ၊ အမှန်
မဖေါက်ပြန်သော အဆင်းရှိသော သဏ္ဌာန်ဖြင့်။ သသာဝ
ကော။ သာဝက မစ္စေက ဗုဒ္ဓါနှင့် တကွကုန်သော ဗုဒ္ဓေစ
မစ္စေကဗုဒ္ဓါ တို့ကိုလည်း။ ပကထိ ဝဏ္ဏဇ္ဈပေန သဘော

အားဖြင့်မရွေး ပြကတေ အမှန် မပေါက်ပြန်သောအဆင်း
ရှိသော သဏ္ဌာန်ဖြင့်။ ယေစဗုဒ္ဓါ၊ အကြင် သမ္မာ
သမ္ဗုဒ္ဓ၊ မည်ရထင်ရှား မြတ်ဘုရားတို့သည်ဦး။ ယေစဗုဒ္ဓါ၊
အကြင် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့သည်ဦး။ ယထာရဟံ၊ ထိုက်သည်
အားလျော်စွာ။ နိဗ္ဗာန်တို့၊ ဖန်တည်း၍။ ယေနဒ္ဓါရေန၊
အကြင်တံခါးဖြင့်။ ပါသာဒေါ၊ ပြဿာဒိသ္မိ။ ပဝိသိတဗ္ဗော
ဝင်အပ်၏။ တေနဒ္ဓါရေန၊ ထိုတံခါးဖြင့်။ ပဝိသိတော၊ ဝင်ကုန်
၍။ အနိယမဏ္ဍလာ၊ အနိယာအပေါင်း ဖြစ်ကုန်သော။
သသာဝကာ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါသာဝကနှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော။
သဗ္ဗေခပ်သိမ်းကုန်သော။ တေဗုဒ္ဓါ၊ ထိုသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဘုရား
ပစ္စေကဗုဒ္ဓါဘုရားတို့သည်။ သဗ္ဗသောဏ္ဏမယေ၊ အလုံးစုံ
ရွှေဖြင့်ပြီးသော။ ပိဋေ၊ အင်းပျဉ်၌။ နိသိန္နာ၊ နေကုန်သည်။
အဟေသံ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ။ ဤကား ပါဠိသေသနှင့် တကွ
ယောဇနာ။ အဓိပ္ပာယ်ကား၊ ရှင်မဟာအာနန္ဒာက ဘုရားရှင်
၏ ပါရမီဖြည့်သော အခြင်းအရာကို တောင်းပန်လျှောက်
ထားသည်ရှိသော်။ အာနန္ဒာ ငါဘုရားသည်။ တိလောက
စကြာမင်းဖြစ်စဉ်ကာလက။ လွန်လေပြီးသော ဘုရားပစ္စေ
က ဗုဒ္ဓါတို့ကို ဖူးမြော်လိုသည် ဖြစ်၍။ မနောပဏီဓိဖြင့်
ထိုဘုရားပစ္စေက ဗုဒ္ဓါတို့၏ ဗျေလျော် စံပျော်ရာဖြစ်သော
နိဗ္ဗာန်ပြည်ကြီးသည်။ ဤသို့ ဤသို့ သဘောရှိတံရာ၏ဟု
အနုမာနဖြင့်သိမြင်၍ နိဗ္ဗာန်နှင့်တူသော အထူးထူးအသွယ်
သွယ် ဆန်းကျယ်လှစွာရတနာဝုလ္လိက်အထွေထွေ ရွှေအင်း

ပျဉ်အဆန်းဆန်း အံ့မခန်းအောင် နန်းဆောင်အသီးသီးနှင့်
တကွနေ-လှနကွတ်တို့၏ အနီးသို့ရောက်အောင်မြင့်စေ၍ နေ
လနကွတ်တို့၏ အရောင် ဖပြောင်ပြောင် တောက်လောင်
ခြင်းနှင့်တကွ နိဗ္ဗာန်ဘုံနန်းနှင့်တူသော ဝေဇယန္တာ နန်း
ပြဿဒ်ကြီးကို ပြီးစေပြီးလျှင်။ ဘုရားပစ္စေက ဗုဒ္ဓါရဟန္တာ
တို့ကို တောင့်တသည်ရှိသော်။ နိဗ္ဗာန်စံလွန်တော်မူပြီးသော
ဘုရားပစ္စေက ဗုဒ္ဓါတို့သည်။ နိဗ္ဗိတပုဂ္ဂိုလ် ဘုရားပစ္စေကဗုဒ္ဓါ
တို့ကို ဖန်တည်း၍ ကြွလာကြပြီးလျှင်။ မုဋ်တံခါး အသီးသီး
မှဝင်၍ ဂူလှိုက်အချက် ရွှေအင်းပျဉ်ထက်၌ ထက်ဝယ်ဖဲ့ ခွေ
စေ့ပါယ်နေကြကုန်၏ ဟူသော ပိဏ္ဍတ္တအဓိပ္ပာယ်။ ။ ဤ
ပိဏ္ဍတ္တ၌၊ ဝေဇယန္တာဘုံနန်း အဆန်းဆန်း အကျယ်ကျယ်
မနောပဏီမိဖြင့် ပြီးစေခြင်းသည်။ နိဗ္ဗာန်ဘုံနန်းကို ရည်
သန်၍ ပြီးစေသည်ဟု မှတ်ယူရန်ရှိသည်။ အကြောင်းမှာ
ထိုစကြာမင်း မျက်မှောက်လောက၌ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့သည်။
ထင်ရှား ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ ထိုပစ္စေက ဗုဒ္ဓါတို့က နိဗ္ဗာန်
ဘုံဗိမာန်၏ ပုံသဏ္ဌာန် အခြင်းအရာ ဖြစ်ဟန် ဟောကြား
သံကိုကြားနာရဘူးသတတ်။ ။ ဤယောဇ္ဇာချင်း၌၊ နိဗ္ဗိတံ
၏ကဏ္ဍာကို ဘုရားနှင့်တကွ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့ကို။ ပါဠိသေ
သထည့်၍ ယောဇ္ဇာခြင်းသည်။ အဋ္ဌတ္တာကိုထောင်၍ ယောဇ္ဇာ
အပ်သည်။ ထောင်ဟန်ကား။ ။ ပုနုတေသဗ္ဗေ ဧကတော
ဒဿန္တာဗုဒ္ဓါပစ္စေကဗုဒ္ဓါတိ အာဒိမာဟ တတ္ထဗုဒ္ဓါ သမ္မာ
သမ္ဗုဒ္ဓါပစ္စေကဗုဒ္ဓါ သာကောစ သိဿာပရိစာရကာ

နိဿိတကာ၊ ဧတေသဗ္ဗေသကာယ၊ သကာယ ရတိယာယ
မမနာသလ္လိနာ၊ မမပါသဒေ အဘိရမန္တိတိဓာတ္တေ။ ဤ
ကား အပါဒါနံ အဋ္ဌတ္တာပါဠိ ဘိးပေ ချေပံ။ ။ပုန၊
တဗန်။ ဧတေသဗ္ဗေ၊ ထိုအလုံးစုံကုန်သော ဘုရားပစ္စေကဗုဒ္ဓါ
အရိယာ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ ကေတော၊ တပေါင်းတည်း။
ဒဿန္တော၊ ပြတော်မူလိုသည်ဖြစ်၍။ ဗုဒ္ဓါပစ္စေက ဗုဒ္ဓါတိ
အာဒိ၊ ဗုဒ္ဓါပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ဤသို့အစရှိသော စကားကို။
အာဟာမိနံပြီ။ တတ္ထ၊ ထိုပါဠိ၌။ ဗုဒ္ဓါသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ၊ သမ္မာ
သမ္ဗုဒ္ဓ အမည်ရသော ဘုရားရှင်တို့သည်ဦး။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊
ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့သည်ဦး။ သိဿာပရိစာရကာ၊ နိဿိတကာ၊
တပည့်အခြံအရံ ဖြစ်ကုန်သော။ သာဝကာစ သာဝကတို့
သည်ဦး။ ဧတေသဗ္ဗေ၊ ထိုအလုံးစုံတို့သည်။ သကာယ
သကာယ။ မိမိ-မိမိတို့နှင့် ထိုက်တံကုန်သော။ ရတိယာယ
ဓမ္မေလျော် ပျော်ပါးဘွယ်ရှိသော။ မမနာသလ္လိနာ၊ ငါဖန်
တည်းအပ်သော။ မမပါသဒေ၊ ငါ၏ပြဿဒ်၌။ အဘိရမန္တိ
ဓမ္မေလျော်ကြကုန်၏။ ဣတိအယံ၊ ဤသည်ကား။ အတ္ထော၊
အံ့တည်း။ ဤကား ယောဇ္ဇာ။

ဤအဋ္ဌတ္တာပါဠိ၌ ဗုဒ္ဓါသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ဟူ
သော ပုဒ်တို့ကိုထောက်၍ဦး။ ဗုဒ္ဓါပိဗုဒ္ဓေပုစ္ဆန္တိ၊ ဝိသယံသဗ္ဗညု
မာလယ၊ ဂမ္ဘီရိနိဏ္ဍာနံ ပညာယ ဝီနိဗုဇ္ဈရေ။ ။ ဤ
ကား အပါဒါနံ ပါဠိတော် ဘိးပေကာချေပံ။

ဗုဒ္ဓါပိ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့သည်လည်း။ ဗုဒ္ဓေ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့
 ကို၊ ဝိသယံသဗ္ဗညုမာလလံ၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်၏အရာဖြစ်သော
 ပညာ၊ ပြဿနာကို။ ပုစ္ဆန္တိ၊ မေးကုန်၏။ ဂမ္ဘီရံ၊ အသိဉာဏ်၏
 နက်နဲခြင်း။ အံ၏ နက်နဲခြင်းဟု ဆိုအပ်သော။ နိပုဏ်၊
 သိမ်မွေ့ နူးညံ့သော။ ဌာနံ၊ အကြောင်းကို။ ပညာယ၊ ပညာ
 ဖြင့်။ တေ၊ ထိုဘုရားတို့သည်။ ဝိနိဗုဇ္ဈရေ ဝိနိပုဇ္ဈန္တိ၊ သိတော်
 မူကုန်၏။ ။ ဤကား ယောဇ္ဇာ။

ဗုဒ္ဓါပိဉ္စ၊ ပိသဒ္ဓါကား သမုစ္စယတ္ထ၊ ဘုရားကိုလည်း
 ဆည်း။ အဓိပ္ပာယ်ကား၊ ဘုရားတို့သည်လည်း၊ ဘုရားတို့ကို
 သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်၏အာရုံဖြစ်သော။ အသိဉာဏ်၏ နက်နဲခြင်း
 အံ၏နက်နဲခြင်း သိမ်မွေ့ နူးညံ့သော ပြဿနာကို မေးကုန်
 ၏ဟူလို။ သဗ္ဗညုတဉာဏသဝိသယံ အာရမ္မဏဘူတံပညာ ဗုဒ္ဓါ
 ဗုဒ္ဓေပုစ္ဆန္တိတိအတ္ထော။ ဤကား အပါဒါနံ အဋ္ဌတ္တာပါဠိ
 ဘဝံပေ ငချပ်။

သဗ္ဗညုတဉာဏသ သဗ္ဗညုတဉာဏ်၏။ ဝိသယံအာရမ္မဏ
 ဘူတံ၊ အာရုံဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ ပညာ၊ ပြဿနာကို။ ဗုဒ္ဓါ၊
 ဘုရားတို့သည်။ ဗုဒ္ဓေ၊ ဘုရားတို့ကို။ ပုစ္ဆန္တိ၊ မေးကုန်၏။
 ဣတိအယံ၊ ဤသည်ကား။ အတ္ထော၊ အံတည်း။ ။ ဤ
 ကား ယောဇ္ဇာ။

ဤအဋ္ဌတ္တသံသယသုတ္တံ သဗ္ဗညုတ ဉာဏသမိသယံ အာရမ္မဏဘူတံ၊ ဟုဆိုသော်လည်း။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့၌။ ဂမ္ဘီရ နိပုဏ ဖြစ်သော။ သဗ္ဗညုတဉာဏ်၏ အာရုံကိုမယူလင့်။ မနက်မတိမ် မသိမ်မွေ့ လွန်းသော အာရုံပြဿနာကိုသာယူ။ အကြောင်းမှာ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့၏ သဗ္ဗညုတဉာဏ်နှင့် မဆက်ဆံသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ နိမ္မိတပျားကို ဖန်တည်း၏ ဟုရာ၌လည်း။ ဆအာသာဓါရဏဉာဏ် ခြောက်ပါးရှိသော စိတ်သဏ္ဌာန်နှင့်တကွ ဘုရားရုပ်ပျား သဏ္ဌာန်ကို ဖန်တည်းသည် ဟု မယူလင့်။ အကြောင်းမှာ ထိုဉာဏ် ခြောက်ပါးသည်။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့နှင့် မဆက်ဆံခြင်းကြောင့်တည်း။ ပုံကား မာရ်နတ်မင်း နဂါးမင်းတို့သည်။ ဖန်တည်းအပ်သော စိတ်သဏ္ဌာန် သာမညနှင့်တကွ ရုပ်ပျားသဏ္ဌာန် သာမညကဲ့သို့မှတ်။ ဘုရား ဘုရားချင်းကိုရည်၍ ထိုစကားကိုဆိုသည် ဟုယူ။ ဤသို့လာသော ပါဠိပါဠိတို့၌။ သမုစ္စယတ္ထပိသဒ္ဓါကို ထောက်၍၎င်း။ သဗ္ဗညုတ ဉာဏသမိသယံ အာရမ္မဏဘူတံ ဟူသော ပါဠိကိုထောက်၍၎င်း။ ဘုရားတို့အား အစိန္တေယျ ဂုဏ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကို ထောက်၍၎င်း။ ထိုစကြာမင်း၏ ပြဿဒိတုံဗိမာန်သို့ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါသာမဟုတ်၊ ဘုရားတို့လည်း ဝင်ရောက်လာကြ၏ဟုမှတ်အပ်သတည်း။ ထို့ကြောင့် နိမ္မိတပျား၏ ကတ္တားကို သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ ဘုရားနှင့်တကွ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါကိုမှတ်အပ်၏။ ဤသို့လာသည်ကိုထောက်၍ နိဗ္ဗာန်သို့ ကြွရောက်တော်မူပြီးသော ဘုရားတို့သည်လည်း။ တိလောက

စကြာမင်းကဲ့သို့ ဘုန်းပါရမီ သီလ သမာဓိရှိကုန်သော သူတို့က တောင့်တလျှင် ဤလောကသို့ ကိုယ်တိုင်ပင်ပေါ် ရောက်လာအံ့သည် မချွတ်။ ဤသို့ လာရောက်ခြင်းသည် လည်း။ အစိန္တေယျဂုဏ်တမျိုး။ နိဗ္ဗာန်မှတစ်ပါး လောကဘုံသို့ မလာမရောက်ဆိုသည်ကား။ ပဋိသန္ဓေအားဖြင့်သာမလာ မရောက်သည်ကိုမှတ်။ ထိုစကြာမင်း၏ ဘုရားပစ္စေကဗုဒ္ဓါ တို့ကို ကိုးကွယ် ဆည်းကပ်ခြင်းကို သရဏဂုဏ်ဟုမှတ်။ စကြာမင်းကို မဆိုထားဘိ။ တိရစ္ဆာန်ဖြစ် သော ဘုရား အလောင်း ရွှေဥဒေါင်းမင်း၏လည်း။ ရှေးဘုရားတို့ကို ရှိခိုး ကိုးကွယ်ခြင်းကို၎င်း။ ဘုရားအလောင်း ငှမ်းမင်း၏ လည်း။ ရှေးဘုရားတို့ကို အောက်မေ့ ဆောက်တည်ခြင်း ကို၎င်း။ သရဏဂုဏ်ပင်ဟုမှတ်။ သာသနာပဉ္စ ဘုရားထင်ရှား မရှိသော်လည်း။ တိလောကစကြာမင်း။ ရွှေဥဒေါင်းမင်း ငှမ်းမင်းတို့ကဲ့သို့ သိ၍ ဆောက်တည်မှုကား။ သရဏဂုဏ် တည်သည်သာဟုမှတ်။ သရဏဂုဏ်သည်လည်း။ လောကီ သရဏဂုဏ်၊ လောကုတ္တရာ သရဏဂုဏ်ဟူ၍ နှစ်ပါးရှိ၏။ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် လောကီ သရဏဂုဏ်သည်။ ဒိဋ္ဌိအယူကို ယူခြင်း။ သေခြင်းနှစ်ပါးတို့ကြောင့်ပျက်၏။ လောကုတ္တရာ သရဏဂုဏ်မှာ အခါခပ်သိမ်း ပျက်သည်မရှိ။ ထို့ကြောင့် အနာထပိဏ်၊ ဝိသာခါ၊ စူဠရဠနတ်သား၊ မဟာရဠနတ်သား အနေကဝဏ္ဏ နတ်သား၊ သိကြား၊ နာဂဒတ္တနတ်သားဟု ဆိုအပ်ကုန်သော ဘုံစဉ်စံ ခုနစ်ယောက် ဝဋ္ဋနိဿိတ သော

တာပန်တို့သည်လည်း။ အကပ္ပပါပ၊ ကြားသမျှကာလပတ်
လုံး သရဏဂုဏ် ပျက်ခြင်းမရှိပြီ။ အယုတ်အားဖြင့် အရူပ
လေးကုံ၌ဖြစ်သော သောတာပန် သကဒါဂါမ် တို့သည်
လည်း။ သရဏဂုဏ်မပျက်ပြီ။ သာသနာတော် တွင်း၌ပင်
ဖြစ်သော်လည်း။ သရဏဂုဏ်ကို မသိမဆောက်တည်သော
သူတို့မှာ သရဏဂုဏ်မရှိ သူငယ်ကလေးပင် ဖြစ်သော်လည်း
မိဘတို့၏ ဒိဋ္ဌာနဂုဏ်သို့လိုက်၍။ ဗုဒ္ဓသရဏဂုဏ် မိဟုဆို၍
ဆောင့်တည်သျှင် ဉာဏဝိပဿုတ် သရဏဂုဏ် ဖြစ်၏ဟုအမြဲ
မှတ်။ ဤကား နိဗ္ဗာန်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ သရဏဂုဏ်ကို အကျဉ်း
မှတ်ဖွယ်ဆိုလိုက်၏။

လေခမာနံ ခိမာရမ္ဘ၊ ရတ္တိယံ ဒက္ခိဏေဘာဂေ၊
သုပိနေ ပဿမူပါဟံ စန္ဒမဏ္ဍလသုတ္တန္တိ။ ။

ဝုတ္တံဟေတံ၊ ဝစာတန္တိ တညေပေယျံ၊ သောတ္ထိံ သတ္တာ
ကပ္ပံ တိဋ္ဌတုမေ အာယု တေသံတဒါနုဘာဂေန၊
ဧတေနသစ္စဝစ္စေန ဧကန္တေန သုခိဓေမံ။ ။

ပ-ကား ဝတ္တန္တိ၊ ၄-ပါဒ။ ။ ဒု-ကား ကန္တု၊
၄-လုံးဗွဲ့။ ။ တ-ကား ဝတ္တန္တိ။

ဣမံ၊ ဤစာတန်းကို။ လေခမာနံ၊ ရေးစဉ်။ ရတ္တိယံ၊ ညဉ့်
အခါ၌။ ဒက္ခိဏေတာဝဂေါ၊ တောင်မျက်နှာအဘို့ဖြစ်သော။
ခေါကောင်းကင်အလယ်၌။ စန္ဒမဏ္ဍလံ၊ လပြည့်ဝန်းကို၎င်း။
ဣတိ ဣမဿ၊ ဤလဝန်း၏။ ဥပေါ၊ အောံအနီး၌။ သုက္ကံ၊
သေဝံရှူးကြယ်ကို၎င်း။ သုပိနေ၊ ဣမ္မက်၌။ အဟံ၊ ငါသည်။
ဓဿံ၊ မြင်မက်၏။ ဧတံ၊ ဤအကြောင်းကို။ အာရမ္ဘ၊ အ
ကြောင်းပြု၍။ ဟိတံဝါစာတန္တိ၊ ထိုစာတန်းကို။ စန္ဒမဏ္ဍလ
သုက္ကန္တိ၊ စန္ဒမဏ္ဍလသုက္ကစာတန်းဟူ၍။ ဝါ၊ လဝန်းသဖွယ်
သေဝံရှူးကြယ်နှင့်တူသော စာတန်းဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ပြုတ္တ၊
မလ္လုတ် မချွတ် ဆိုအပ်၏။ ဧကန္တေန၊ စင်စစ်အားဖြင့်။
ခေမံ၊ ဘေးမရှိမှန် နိဗ္ဗာန်ပြည်ကြီးသည်။ သုခံ၊ ချမ်းသာ၏။
ဧတေနသစ္စဝစ္စေန၊ ဤသစ္စာစကားကြောင့်၎င်း။ ဧတသံ၊
ထိုနိဗ္ဗာန်ဘုရားသာဝကတို့၏။ တဒါနုဘာဝေန၊ ထိုအံ့ခြီး၍
မကုန်။ အစိန္တေယျဂုဏ်တို့၏ အာနုဘာဝ်ကြောင့်၎င်း။ မေ၊
ငါ၏။ အာယု၊ အသက်သည်။ ကပ္ပံ၊ အနှစ်ဘရာရည်ကြာ
သမျှ အာယုကပ်ပတ်လုံး။ တိဋ္ဌတု၊ တည်စေသတည်း။

အညေ၊ စန္ဒမဏ္ဍလသုက္ကစာတန်း အခန်းခန်းကို ကြိုး
ပမ်းကုတ်သေးရေးသော ငါမှတပါးကုန်သော။ သတ္တာပိ၊
သတ္တဝါတို့သည်လည်း။ တံတေနအာနုဘာဝေန၊ ထိုနိဗ္ဗာန်
ဘုရားသာဝကတို့၏ အစိန္တေယျမျိုး ဘုန်းတံခိုး အာနု

ဘာင်ကြောင့်။ သောတ္ထိံ၊ ချမ်းသာခြင်းသို့။ ဧယျံ၊ ရေခဲ
စေ့ကုန်သတည်း။ ။ဤကား ယောဇ္ဇာ။

စန္ဒမဏ္ဍလသုတ္တံနိပုဒ်သည်။ ပဒတ္ထတချက် အာကာရ
တချက် နှစ်ချက်သင့် ဘိန္နသတ္တိများ။ ဒုတိယဂ္ဂါ ၄-ပါဒတွင်
ဟိကား သဗ္ဗနာမ် ဝါစက။ တညေကို တံအညေ၊ ပုဒ်ဖြတ်။
တံသည် နိပါတဝါစက အာနုဘာဝေနကိုစွဲ။ ၁၂၆၃-ခုနှစ်
အလွန် ၄-ခုနှစ်အတွင်း သီတင်းကျွတ်လပြည့်ကျော်(၁၀)
ရက်၊ ၄-ဟူးနေ့၌စန္ဒမဏ္ဍလသုတ္တံစာတန်းအခန်းပြည့်စုံပြီ။